

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6-50
za en mesec " " 2-20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1-70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona št. 74.

SLOVENEK

Inserati:

Enostop. petlitvrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več ko trikrat 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Političen list za slovenski narod

Upravnistvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — Vsprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upravniskega telefona št. 188.

Po triletnem boju.

Dr. Susteršič je v ponedeljek na shedu zaupnikov razvijal sledeče misli: Koliko se je izpremenilo pri nas v treh letih od zadnjega shoda zaupnikov! Tedaj smo stali ob pričetku velikega boja, ki ga je naša stranka zapečela za splošno in enako volilno pravico. Neizprosno smo vodili ta boj in barona Heina nesrečnega spomina je ljudska volja pregnala iz dežele (Odobranje) in bo pregnala vsakoga, ki se bo drznil ustavljati pošteni volji našega ljudstva. Danes se ne da več vladati proti ljudstvu. Z veseljem smo pozdravili besede novega deželnega predsednika, ki je pripočel uradnikom: Mi moramo tako delovati, da bo ljudstvo imelo zaupanje do nas; ljudstvo mora vedeti, da ga mi ljubimo. Se bolj bomo veselili, če slede tem besedam primerna dejanja (Dobro!).

Ko se je ministrski predsednik dr. Koerber začel nagibati na stran nemških liberalcev, smo smatrali za svojo dolžnost, da tudi na Dunaju stopimo v najostrejšo opozicijo — in tudi Koerber je sklenil svoje dni za vedno. (Odobranje.) Tudi novo vlado bomo sodili edino le po njenih delih.

Boj za splošno in enako volilno pravico.

Daleč smo napredovali v tej kratki dobi treh let. Danes se je ministrski predsednik izrekel že po nalogu cesarjevem za splošno volilno pravico, kdo bi bil slutil to pred 3 leti? Danes stojita cesar in ministrski predsednik na istem stališču, kakor mi pred 3 leti.

V deželnem zboru so se nam tedaj še smejali in dr. Tavčar je delal še neslane opazke o splošni in enaki volivni pravici. Letos jih je pa smeh minil, in dr. Tavčar je sam podpisal predlog, proti kateremu je par tednov prej še govoril v držav. zboru (Živahna veselost), češ splošna in enaka volilna pravica ne sme priti, ker potem ne bodo več izvoljeni taki ljudje, kakor so Tavčar, Ferjančič ali Plantan (Veselost). Naš predlog je bil sprejet, in januarja meseca mora priti deželna vlada s predlogom volilne reforme na podlagi splošne in enake volilne pravice. (Tako je!) Prej smeh in zaničevanje — danes pa stoji večina za nami.

Nasprotnike to grozno jezi, in zato so začeli v preteklosti iskati dokazov, da ta ali oni od nas včasih ni bil za splošno in enako volilno pravico. Tudi o meni so rekli, da sem leta 1896. bil proti splošni in enaki volivni pravici. A ta trditev je laž, ena izmed onih laži, ki jih vedno mrgoli po "Narodu". Jaz sem že kot revni dijak sanjaril o tem, da bi v državnem zboru govoril za splošno in enako volilno pravico. Moje sanje so se uresničile: Ponosen sem na to, da sem res govoril v državnem zboru za splošno in enako volilno pravico. (Odobranje.) Sicer pa ni nič sramotnega, če kdo izpregleda zmeto. Danes stoji vsa naša stranka kot en mož na stališču splošne in enake volivne pravice.

Kako morejo liberalci komu očitati nedoslednost, oni, ki so sami do par tednov bili še nasprotni splošni in enaki volivni pravici! Le iz najzaničljivejše strahopetnosti so prisiljeni izpremeniti svoje mnenje.

Danes je pa boj za splošno in enako volilno pravico v odločilni dobi, in mi sma-

tramo to vprašanje kot tako važno, da se mu morajo zapostaviti vsa druga vprašanja.

Mi dajemo cesarju, kar je cesarjevega, a hočemo, da dobi ljudstvo, kar je ljudstva. V ustavni državi se mora deliti moč med cesarjem in med ljudstvom; zdaj se pa deli med cesarjem in med privilegiranci, ki imajo več smisla za srne in jelene, kot za ljudstvo. Le kdor med ljudstvom živi, more občutiti ljudske potrebe in zahteve v borbi za vsakdanji kruh. Zato je splošna in enaka volilna pravica predpogoj za zboljšanje, da postane ljudstvo svoj gospodar na svojih tleh. (Dobro!) Potem se bo ljudstvo tudi bolj zanimalo za javnost in bo klicalo poslance na odgovor, in postave bodo potem bolj ustrezale splošnemu blagru.

Tudi sedaj se stori marsikaj dobrega; a če privilegiranci sklenejo kaj ljudstvu koristnega, mislijo, da so s tem ljudstvu miloščino dali. A danes se ljudstvo ne sme vladati z miloščino, ker je zmožno da samo sebi kruh reže. (Tako je!) Mi hočemo pravico, ne pa miloščine!

V tej borbi gremo skupaj s socialno demokracijo. Res, da nas ločijo bistvene stvari, ker naša stranka ni stranka revolucije, ampak stranka mirnega razvoja in stoji versko na katoliškem stališču. Vendar v tem vprašanju imamo skupen cilj, ko si priborimo splošno in enako volilno pravico, se bo izvojeval veliki boj med krščansko in med socialno demokracijo.

Tudi glede narodnostnih razmer bo splošna in enaka volilna pravica koristna, ker privilegiranci imajo danes pač čas, da si izmišljujejo narodne programe. Ljudstvo pa treznejše sodi ta vprašanja, in zastopniki ljudstva bodo mislili bolj na dejanske potrebe kmečkega, obrtnega in delavskega ljudstva. (Tako je!)

Vera v politiki.

Imeli smo dolžnost, v deželnem zboru odvrčati tudi napade na duhovščino. Mi nismo klerikalna stranka, ampak čisto avtonomna stranka, ki si svobodno voli svoje vodstvo. Onega klerikalizma, katerega nam vedno očitajo, med nami sploh ni. A mi vidimo v duhovnikih služabnike božje in služabnike našega ljudstva. Naj reko, nasprotniki, kar hočejo: Duhovnik drži z ljudstvom, in naše ljudstvo stoji na strani duhovščine. (Tako je!) Mi vkljub temu nismo klerikalci, a če kdo napada naša verska čuvstva, če kdo blati to, kar je nam najsvetejše, potem pa imamo takega človeka za siroveža in za neizobraženca. (Odobranje.)

Zastopnik banke „Slavije“ poslanec Hribar je v deželnem zboru predlagal „Kanzelparagraf“. Ko sem jaz povdarjal, da mora duhovščina vendar imeti priložnost, da se brani proti napadom in obrekovanju, je rekel Hribar: „Duhovniki naj se branijo tam, kjer so napadeni“. Ali je ta izrek bolj hudeben ali neumen? Da bi se cerkev ne smela braniti na svojih lastnih tleh? Kje naj se pa brani? Ali naj se grede duhovniki braniti v uredništvo „Slov. Naroda“? (Smeh.) Saj se Hribar kot župan tudi proti „Slovincu“ brani v ljubljanskem občinskem svetu, kjer mu potem vedno pritrjuje: Dobro! Živje! (Veselost!)

Namen takih predlogov je le ta, ker nasprotniki hočejo, da bi duhovnik bil mustast pes. (Tako je.) A ljudstvo naše tega ne bo pustilo, ker ve, da slovenskega ljudstva že davno ne bi več bilo, če bi bila usoda

slovenskega naroda izročena liberalnim advokatom (Burno odobranje)

Slovenska ljudska stranka.

Iz katel narodne stranke se je s časom razvila prav demokratska ljudska stranka. V naši stranki bo i v bodoče prostora za vsakega poštenega Slovenca, ki hoče delati za blagor ljudstva. Nikogar ne izključujemo, ki hoče pošteno delati; le oni so izključeni, katerih edini program je sirovost in bogoskrunstvo. (Tako je!) Proti tem bomo pa vodili boj do uničenja, da izbrisemo s slovenskega naroda ta sramotni madež. (Burno pritrjevanje.)

Naj vendar nehajo že enkrat stari predsodki o klerikalizmu! Za nas stoji v prvi vrsti kmet, ki nam je najvažnejši stan. Izbrisimo kmeta in izgini! je slovenski narod. (Tako je!) Zato se bo naša ljudska stranka v prvi vrsti z vso odločnostjo borila za blagor kmeta. (Burno odobranje.) Druga skrb nam bo za obrtni in delavski stan. Obrtnik in delavec smeta vedno računati na nas. (Odobranje.) Tudi drugi stanovi, ki so merda doslej nezaupno gledali na nas, imajo prostora v naši stranki. Trgovci naj izpredvidijo, da je za poštenega trgovca naša stranka boljša, nego liberalna. (Tako je!) Trгоvec, ki se drži gesla: Pošteno blago za pošteno ceno, je naš. To velja tudi za industrije. Ponosni smo, da imamo v svojih vrstah tudi velikih industrijcev, ki se niso še nikoli pritožili, da jim dela stranka kako krivice. Seveda so to ugledni krščanski možje, ki so pravični tudi do delavca.

In slednjic še besedo naši inteligenci! Boli me srce, ko vidim, da še kerakajo med liberalci možje, ki se imenujejo inteligentne. Med njimi so tudi možje, ki so v zasebnem življenju popolnoma krščanski, a vendar ne izpredvidijo, da je njihovo mesto le pri nas, ne pa pri sirovežih in bogoskruncih. Odganja jih le strah pred „klerikalizmom“, a to je strah, ki je netri vete, zunaj ga pa nič ni. (Tako je!) Tudi oni bodo izpoznali, da je treba proti stranki bogokletstva združiti vse sile in napraviti konec sramoti slovenskega naroda! (Odobranje.)

Naj to razumništvo pomisli, da stojimo na pragu splošne in enake volilne pravice. Odslej bo vsakdo, ki bo hotel igrati vlogo v javnem življenju, moral biti z ljudstvom združen. Naj pomislijo, da kdor bo ločen od ljudstva, bo izločen iz javnega življenja! Prišel je torej čas za inteligence, da si izpraša vest in vrže proč svoje zastarele predsodke, med katere spada stara pošast „klerikalizem“, ki ga v naši strogo demokratski stranki ni.

Naša moč.

V treh letih smo napredovali bolj, nego prej v 30 letih. A kaj je zmagovalo?

Zmagala je meč naših idej in naša edinstvo — edinstvo v vodstvu, edinstvo med poslanci in ljudstvom. Na tej poti bomo vztrajali: Ne odstopimo od nobene ideje in ostali bomo edini. V vojski je treba discipline; izdajavec se ustrelji. Tako strogo disciplino smo držali doslej. S penosom in z največjo hvaležnostjo do Boga, do tovarišev poslancev (živeli!) in do vodstva stranke izjavljam tu shedu zaupnikov, da se je strogo držala disciplina (Odobranje) in vsikdar smo nastopili kakor en mož. Ta naša sloga je imponirala na zgoraj in ta edinstvo je zmagalo. Zato pa naprej po tej poti; in jaz

izražam danes veselo upanje, da ko se čez tri leta zopet snidemo, bo že zmagala splošna in enaka volilna pravica, in slovenske ljudstvo bo svoj gospodar na rodnih tleh! (Burno, dolgotrajno odobranje.)

Državni zbor.

Dunaj, 28. nov.

Važno zasedanje.

Danes je zbornica pričela zadnje zasedanje šestletne volivne dobe. Velevažno, zgodovinsko za državo utegne biti to zadnje zasedanje že davno na smrt obsojenega parlamenta. Grof Baden je poizkušal poživiti in okrepiti parlament s peto kurije, jezikovnimi naredbama, z zbirnično policijo in drugimi radikalnimi sredstvi. Vsi poizkusi so se izjalovili. Dr. Körber je uporabljal umetna sredstva, ki so mu jih pripravljali razni dvorni svetniki in zaupniki. S polnimi rokami je sopal milijone, da bi žel na politični njivi jekleno pšenico. Podpirali so ga mogočno časopisje, birokracija in drugi vplivni krogi. A zidal je na pesek, ki mu ga je odnesla izpod nog mogočna povodenj splošne nevolje in ljudske nezadovoljnosti.

Baron Gautsch pa je danes v zbornici obrazložil nov volivni red, s katerim upa prenoviti, poživiti, preroditi avstrijsko državo. Sedanji parlament naj napravi „harakiri“, izreče naj sam sebi smrtno obsodbo, sklene naj nov volivni red, da pridejo novi ljudje v poslansko zbornico, da pride nova kri v državni organizem. Ako cel polk odpove svojo pekorsčino, ustrelé vsacega desetega moža. Mogoče je, da kazen zadene tudi nedolžnega in je sreča bila mila uperniku, toda krivda mora biti kaznovana. O tem je sedaj prepričana tudi vlada.

Stranke in volivna reforma.

O tem pa so prepričane malone vse politične stranke. Da veleposelniki s svojimi privilegiji niso zadovoljni s tekom časa in da ne ploskajo vladi, ki javno proglašajo splošno in enako volivno pravo za državni zbor, to je naravno. Ravno tako pa je tudi naravno, da so bili neopravičeni privilegiji plemstva že tedaj, ko so odpravili tlako in graščinsko jerebstvo nad tlačani.

Tudi češki in nemški agrarci niso navdušeni za splošno in enako volilno pravico. To je nedavno naglašal v zbornici češki agrarec Prašek in včeraj pri posvetu nemških strank posl. Peschka. Nemška ljudska in napredna stranka sta le pogojno za splošno in enako volilno pravico. Ta pogoj je, da novi volivni red ohrani nemške posesti. Z drugimi besedami: Vlada naj predloži in državni zbor naj sklene tak volivni red, ki zagotovi Nemcem sedanje število poslancev. In vlada hoče vsaj deloma ustreči tej nemški želji.

Baron Gautsch je namreč naglašal v svojem govoru, da se mora vlada ozirati na zgodovinski razvoj države, na davčno moč in kulturo posameznih narodov. V tem grmu tiči nemški zajec. Za tega zajca bode najhujši boj, v katerem bodo odločevali Poljaki. Znano je, da se Poljaki nočejo sprijazniti s splošno in enako volilno pravico. V Galiciji in v dunajskem klubu odločujejo vedno poljski plemenitaši.

Po novem volivnem redu pridejo na površje razne poljske ljudske stranke in se pomnoži tudi število ter vpliv rusinskih poslancev. Kakor pa kaže, je baron Gautsch

nekoliko pomiril Poljake z obljube, da dobe deželni zbori le četrte kurijo in torej še ostane kurija veleposestnikov. Tudi ta točka v govoru barona Gautscha bo povod bur- nim razpravam.

Volivna reforma je torej na dnevnem redu sedanjega zasedanja. Načrt predloži vlada šele v svečanu. Vprašanje pa je, ali državni zbor do konca julija reši novi volivni red, kakor upa vlada. Že danes se je oglasilo okoli 100 govornikov, ko je vlada le naznanila svoj načrt glede volivne re- forme.

Ako vlada šele svečana predloži zbor- nici načrt zakona, bo samo v odseku ležal na rešetu tedne in tedne. In zorele bo morda češnje, ko pride načrt v zbor- nico.

Današnja seja

je bila jako zanimiva. Pred parla- mentom je bilo nad 200.000 delavcev, ki so demonstrirali za splošno in enako volivno pravico. Take velikanske demonstracije je tudi na Dunaju neka posebnost. Ob 10. uri so prišle prve vrste delavskih polkov pred parlament, kjer so stale tudi velike množice radovednega občinstva in mnogo poslancev. Demonstracija je bila mirna, a imponantna. Posebna deputacija, na čelu ji poslanci Perner- storfer, Daszynski, Eldersch in Hybeš so šli skozi glavna vrata v parlament.

Medtem je bilo v zbornici nenavadno živahno. Na galerijah je glava pri glavi. Ko pa stopi v zbornico baron Gautsch, vse nestrpnost pričakuje njegove izjave.

Baron Gautsch govori.

V začetku svojega govora izjavi, da vlada zahteva začasni državni pro- račun za šest mesecev. Ta proračun ne velja vladi, ampak državi. Dalje vlada vz- drzuje skupno armado. Od leta 1876. pa velja načelo, da ima v vseh polkih vsak jezik svoje pravice, ako ga govori vsaj 20 odstotkov meštva. Kar velja za Avstrijo, mora veljati tudi za Ogrsko. Ravno tako zahteva avstrijska vlada, da ostane car- inske ozemlje nerazdeljeno. (Stein in Ire: To se prazne sanje!)

Deželni zbori so marljivo delo- vali. Vesele znamenje za bodočnost pa je sprava med češkimi in nem- škimi strankami na Morav- skem. Novi volivni red na Moravskem zagotavlja v deželi red in mir. Ta kom- promis bodi vzgled tudi za ostale de- želne zore in državni zbor.

Kar se tiče večkrat izražene zahteve po vpeljavi splošne volivne pravice v nadome- stilo splošne volivne kurije za dež. zore, meni vlada, da pri zelo različnih delokro- gih deželnih zborov in državnega zastopstva splošna in enaka volivna pra- vica nikakor ni poklicana, iz- pediti iz deželnih zborov princip zastopstva intere- sov, ker posebne gospodarske zadeve, ki jih imajo reševati dež. zbori, imajo v tem sistemu boljše zaščito, ko pri splošni vo- livni pravici.

Nate začne govoriti min. predsednik o volivni reformi. Konstatuje, da zbornica s svojim sklepom od 6. okt. temeljno sicer ni priznala nujnosti vprašanja o vpeljavi splošne volivne pravice, s svoje tedanje večino pa vsekakor priznala neizogibno potrebo volivne reforme. (Živahno odobra- vanje.) Samo 25 glasov je manjkalo za dve tretjinsko večino, pomisliti je pa pri tem, da 156 poslancev ni bilo navzočih. Delžnost vlade je, gibanje za volivno re- formo, ki se je po zadnjem za- sedanju pomnožilo, spraviti v redni, mirni, pestivni tek.

V zborničnem sklepu zadnjega zasedanja je bil nujen poziv na vlado, to vprašanje skrbno in natančno preučiti, vsled tega si je takoj nabavila potrebne tvarino in odre- dila jo predelati. Iz tega naj zbornica povzame, da vlada ni potrebovala vzbodbude od zunaj, najmanj pa so megle njeno naglico pospešiti demonstracije. (Medklci.) Vladi je zadostoval sklep zbornice in jasno prepri- čanje, da vlada, ki v tako temeljnih vpra- šanjih ne gre kot prva naprej nima pravice nositi ime vlada. (Živahno odobravanje.) — Min. predsednik govori najprej o različnih volivnih metodah z ozirom na posebne av- strijske razmere, povdarja, da mora biti parla- ment fotografija države in tudi po odstra- nitvi posebnih kurij tvoriti kolikor mogoče novo sliko Avstrije. (Stein: To bo lepa slika!)

Vlada pripravlja načrt, ki se bo oziral na zgodovinski razvoj Avstrije, na narod- nostne in kulturne razmere v državi. (Klici: To je pač splošna, a ne enaka volivna pravica!)

Absolutno dobra in edino prava volivna pravica je ne- mogoča. Proporcija zistem je mogoča za matematike, a ne za politike v državi,

kakor je Avstrija, kjer se boji med stran- kami v posameznih deželah. — Tudi plu- ralni zistem se popolnoma ne pripróča za Avstrijo vendar bo vlada študirala v ko- liko bi lahko ta volivni zistem prišel v ve- ljavo

Pač pa hoče vlada predlagati voliv- ne okraje, da bodo zavarova- ne narodnostne manjšine. (Klici: Za Nemce!) Ravno tako ne bo vlada pred- lagala, da bi se mandati razdelili po mate- matičnem ključu, po številu prebivalstva, ka- kor v Nemčiji in Franciji.

Tako bo vse kulturne narodne moči države zopet debile primerno zastopstvo z ozirom na historični razvoj volivne pravice v Avstriji, ki je zadela sistematiško obliko. Nato skicira min. predsednik temeljne misli v poštev prihajajoče reforme, povdarja, da mora tudi pri novi volivni reformi ostati na- čelo, da poprej pridobljene javne pravice morajo veljati dalje. Vlada torej ne more nato misliti branja in pisanja nezmožne in sedaj od- vzeti volivne pravice, niti jo omejiti na gospodarsko samo- stojne osebe. (Odobravanje, ugovori. Posl. Wolf: Analfabeti se gibljejo. Posla- nec Šuklje Wolfu: „Jaz sem nekoliko več čital, nego Vi!“) Pač pa je utemeljena odločba koliko časa mora biti v kaki občini, da ondi zadobi volivno pravico; ta odločba se torej lahko izpremeni, posebno ker sena ta način doseže več- ja trajnost v narodnih voliv- nih okrajih, obvaruje narodna posest proti trenutnim izpremembam. — Nadaljno skrbno pazljivost zasluži vprašanje popolne hranitve svobode in čistobe volitev, prepre- čenje vsakega terorizma, (Živahno odobra- vanje) najvažnejše vprašanje pa je, čuvati narodne manjšine proti premoči števila. — Vlada je mnenja, da je najboljša zaščita na- rodnih manjšin v malih kolikor možno na- redne omejenih volivnih okrajih, ki velije posamezne poslance.

Zbornici bo vlada predložila razdelitev volivnih okrajev, ki bo oziroma se na na- rednostne razmere omejila narodnostni bej na najmanjšo mere in odpira pri- hodnjost misli narodne av- tonomije. (Živahno odobravanje.) Po- polnoma neporabna se zdi vladi navadna razdelitev mandatov po odstotnem razmerju prebivalstva, posebno ker ne sme odločevati mehanično razmerje števil, ampak le na- rodno in kulturno razmerje sil. (Pritrjevanje.) Že § 6. tem. drž. zakona stipulira razdelitev mandatov po kraljestvih in deželah. Izkv- šajmo tudi na enak način v novem držav- no-zbornem volivnem redu, tudi po odstra- nitvi posebnih kurij biti pravični pomenu kronovin. Vlada ima najprvo pred očmi kolikor možno narodno enotno omejitev volivnih okrajev. (Pritrjevanje.) Naredni obč. okraji naj se, kjer je le mogoče, zve- žejo v enotne volivne okraje, pri čemer je vsaka občina volišče, tudi si morajo pismeno zavarovati industrijsko važni kraji. Vlada bo ta načela izpeljala v vladni predlogi, ker to vsled svoje izredne važnosti in težavnosti ter svojega upliva na skupno javno živ- ljenje potrebuje najskrbnejšega proučevanja. Vlada je odločna, to vpra- šanje privedi do konca, ki se ne da več pustiti v nemar brez rešitve. (Odobravanje) Vlada bo vse storila, da predloži predlogo najkasneje meseca februarja prihodnjega leta tej zbornici. (Živahno ugovarjanje in odobravanje.) Vladi računa na podporo zbornice in je priprav- ljena ozirati se po možnosti glede razdelitve volivnih okrajev ter števila mandatov na posebne razmere dežel in na želje strank, kajti ona le želi, da pridejo državo ohran- jujoče stranke pri tako temeljnem vpra- šanju do besede in imajo tudi v bodočnosti možnosti dajati veljavo zastopanim intere- som in načelom.

G. ministrski predsednik je izjavil, da čim večja so pričakovanja prebivalstva z ozirom na boljše razmere po volivni refor- mi, tembolj nujna skrb mora biti, da to upa- nje ne doživi razočaranj.

Da splošna volivna pravica more izvršiti svoj reform- ni namen, bo vlada predložila tudi nov poslovnik za državni zbor, ki bo omogočil redno delovanje. (Vpitje pri Vsenemcih.) Vlada namerava reformirati tudi gosposko zbornico. — Gautsch je izjavil, da je za tako reformo vladi treba mnogo žrtev in da ve, da je treba premagati mnoge ovir, vlada pa hoče, kakor rečeno, to svojo nalogo izvršiti do konca, (Živahna pohvala) ker je prepričana, da stori državo ohranjajoče dele, če za državno upravo zainteresira najširše sloje. (Posl. Stein: To ni družega, nego stara limonada. Nikar ne poslušajte te neumnosti in ne pustite se preslepiti od tega starega klepetanja!) Gautsch se je tekom svojega govora izjavil tudi za odpravo ku- rij, za katere se pri zadnji debati o splošni in enaki volivni pravici ni noben navzel,

ter je dejal, da bo za varstvo narodnih in- teresov skrbjeno pri ureditvi volivnih okro- žij. Ker bo vsled odpadlih man- datov trgovskih zbornic in splošne kurije prostih 178 sedežev. zbornica pa ostane pri številu 425 poslancev, bo treba napraviti nova volivna okrožja in sicer bo treba več malih volivnih okrožij, pri ka- terih se bo oziralo na razne narodne struk- ture. Sedanje interese v bodoče odpravljenih kurij se bo skušale varovati na ta način, da kuriji veleposestva in tr- govskih zbornic dobe svoje zastopstvo v gosposki zbor- nici.

Ministrski predsednik je izjavil, da postavna izpeljava tako velikih reform ni izpeljiva, če je pot do nje zaprta po drugih predlogih: proračun- skem provizoriju, trgovskih pogodbah, kontingentu vojaških novincev, v interesu hitrejši rešitve volivne reforme je, če se pripravi njeni hitri rešitvi prosta pot. Ako se napravi nova volivna pravica, tedaj naj Avstrija nastopi novo pot s tistim upanjem, ki vodi do reda, ne pa do novih izkušenj in zmešnjav. Naj bo potreba volivne re- forme še tolika, vendar cilj avstrijske poli- tike mora biti pred vsem ta, notranji mir in pravno varnost narodov zagotoviti in moč Avstrije pomnožiti. (Ploskanje. Ministrskemu predsedniku čestitajo. Poslanec Stein kriči: „Abzug Gautsch! Abzug s starim sleparjem! Proč od Ogrske. Z vo- livno reforme imate še čas, proč od Ogr- ske je važnejše!“ — Tudi med govorom so Vsenemci ministrskega predsednika ne- prestano motili.

Položaj.

Torej splošna, a ne enaka volivna pravica! Ta načrt predloži vlada v svečanu.

Obenem pa vlada predloži tudi nov poslovnik za zbornico. Ta izjava barona Gautscha pa je peparila osobito nemške stranke. Bojé se namreč, da vendar le izgube nekaj mandatov in jih pridobé Slovani. Že tem potom bi utegnili Slovani dobiti večino v zbornici. Ako pa ta nenem- ška večina debi še nov, streg poslovnik, potem je konec nemški hegemoniji v zbor- nici in državi. Zato je skoraj izključeno, da bi sedajni parlament poleg volivne reforme rešil še poslovniški zakon. Ako pa je vlada l. 1861. kar oktroirala volivne rede, more to sedaj storiti vsaj glede poslovnika.

Vladna izjava glede volivne reforme ni zadovoljila nebene stranke. To je tudi na- ravno. Kar je všeč demokratom, ne more biti drago veleposestnikom. Kar je vlada obljubila Nemcem in deloma Poljakom, ne more ugajati Jugoslovanem, Rusinom in Ce- hom. Nihče neče izpodžagati vse na ka- teri sedi.

Gautscheva izjava je posebno pri Nem- cih in Vsenemcih neugodno uplivala, Vse- nemci so posebno glasno dajali duška svoji nezadovoljnosti. Poljaki so nekoliko zado- voljni, ker bodo analfabeti še velili in ker bodo dobili mala volivna okrožja Nemci javno izjavljajo, da ne odobrujejo od zadnje Gautscheve izjave popolnoma izpremenjenega Gautschevega stališča in da Gautschu vsled tega ne bodo dovolili proračunskega provizorija.

Novi poslanci.

Danes je prišlo v zbornico 15 novih poslancev, ki so storili obljubo, in sicer: Wierzowski, Gorski, Dobrzewsky, dr. Jäger, Bulger, dr. Veleba, Sturm, Seifritz, dr. Adler, dr. Silli, dr. Onciul, Günther, Combi, dr. Pitacco in Malfatti. Trije mandati so še prosti, Žičkarjev, Drexlov in Fořtov.

Razprava.

Po govoru barona Gautscha je češki poslanec dr. Ryba predlagal, naj se takoj prične razprava o vladni izjavi. Oglašeni so bile že 99 poslancev; med sejo so se oglašali še novi govorniki. Za 14 dni vsaj so odprte zatvornice govorniški povednji. Vladi naj izve, kako sodije stranke o vo- livni reformi in glavnih načelih.

Govoril je prvi poslanec grof Ste- nberg, ki je dejal, da hoče Gautsch od poslancev politično sleparstvo, katerega bi storili, če bi mu voirali proračunski pro- vizorij. Največja Gautscheva napaka je nje- gova nedeslednost. Prvi pogoj vsakega poli- tika je politična čist, ministrski predsednik pa tega ne pozna. Č: je resničen pregovor: „Kder enkrat laže, temu se ne verjame in naj tudi resarico govori“, kaj naj šele mi- slimo o ministrskem predsedniku, ki še ni- kdar v svojem življenju ni govoril resnice. Gautsch je emisar bankerotne vojaške dik- tature. (Posl. Holansky: „On je slepar.“) Vladi ki nima poguma prepovedati takega demonstracijskega izpreveda, ka- koršen je bil današnji ni nobena vlada. (Predsednik pokliče Sternberga k redu.) Poslanec Sternberg: Bom še kaj hujšega povedal. (Veselost) Socialni demokratje naj bi raje demonstrirali pred vojnim minist- stvom. Sternberg očita nato justičnemu mi- nistru, da je ponaredil neko listino. (Pred- sednik govornika zopet pokliče k redu.)

Sternberg: Ponaredil, stokrat pravim, ponaredil! Jaz sem stopil v zveze z vodji ogrske koalicije in izjavljam, da je mogoče rešiti Avstrijo le, če se pusti avstrijskim narodom prosti razvoj. Sternberg končuje z apelo, naj vladar izroči usodo države mlajši moči.

Nato je govoril še poslanec Onciul. Klofač je interpeliral radi postopanja praške policije 4. in 6. novembra, poslanec Breiter je vprašal vlado, kaj namerava storiti, da se varuje pri novih nemirih na Ruskem imetje avstrijskih državljanov, po- slanec Breiter je interpeliral za takoj- šnjo odpravo ovir, ki se napravljaje pro- metu v tržaški prosti luki, dr. Suster- šič v zadevi ljubljanske tobačne tovarne.

Ob 3. uri popoldne je bila seja kon- čana. Prihodnja seja v četrtek.

Zasebni uradniki.

Na razna vprašanja odgovarjamo, da je načrt zakona glede zavarovanja zasebnih uradnikov ket 5. točka že na dnevnem re- tu. Vprašanje pa je, ali pride do 15. decembra na vrsto, ako se preje ne zaključijo razprava o volivni reformi.

Uime.

Dr. Susteršič in tovariši so danes nujno predlagali, naj vlada dovoli izdatno podporo po povodnih oškodovanim posest- nikom na Kranjskem; posl. Pevše in to- variši zahtevajo podporo posestnikom, ka- terim je sneg polomil drevje; poslanec Pfeifer je nujno predlagal podporo za pogorelece v Smečicu pri Krškem. Več o tem prihodnjč.

Manifestacija v Ljubljani.

Včeraj je v Ljubljani počivalo vse delo, dasi je „Slovenski Narod“ pisal, da ne sme. V tem tiči eden glavnih pomenov včerajšnje manifestacije. Gospodi iz „Narodne tiskarne“ je bilo dokazano, da so minili časi, ko je kaka „Narodova“ notica terorizirala vso Ljubljano. Ob enem je ljubljansko delavstvo pri svoji manifestaciji za splošno in enako volivno pravico pokazalo toliki red, tak mir in dostojanstvenost, da je lahko tudi s tem za vzor „liberalim“ nasprotnikom. Ravne s tem je delavstvo dokazalo, da je zrelo tudi za velivno pravico. „Priatelji“ delavstva so imeli pripravljene puške in bajonete; govorilo se je, da so pripeljali v Ljubljano 15 voz patren, vojaštvo je bilo pripravljeno za takojšnje odkorakanje, v va- jašnico niso smeli civilisti, a vsa ta skrb se je pokazala za popolnoma nepotrebno.

Vse trgovine so bile včeraj zaprte. Gospodje trgovci so videli, da bi bilo brez- miselno poslušati „Narodova“ povelja. Tudi mnoge pisarne so bile zaprte, istotako razne banke in mnogi zavodi. Podjetja so dala delavstvu prosto, tudi mestni delavci so praznovali, le tobačna tovarna je hotela, da bi se delalo, a včeraj zjutraj je delavstvo iz drugih tovarn zaprlo ceste v tovarno in tako je bilo tobačnemu delavstvu nemogoče iti na delo. Karih 200 delavc s: je perilo skozi kordone, vendar se bile potem tudi te delavce izpuščene iz tovarne.

Pred „Mestnim Domom“ je ob 10. uri do- polne bila zbrana velikanska množica. Iz mno- gih tovarn so prihajali delavci korporativno.

Dohod delavstva.

Delavstvo nekaterih tovarn je na zbe- rovalni prostor pred „Mestni Dom“ prišlo korporativno pod tablicami, na katerih je bilo ime podjetja. Socialni demokratje so prinesli seboj mnogo rdečih zastav ter so hoteli dati na ta način manifestaciji soci- alno-demokratski značaj. Socialni demo- kratje so prišli vsi do zadnjega, in ker je vsak imel znamenje, se jih je moglo pre- šteti. V nekaterih tovarnah so dali rdeča znamenja tudi onim, ki niso socialni demo- kratje. Ker se je šlo za volivno pravico, se kršč socialci niso kregali radi barv in so pustili socialnim demokratom to veselje, ki pa ni bilo umestno, ker bi bilo bolje, da bi se bilo pokazalo pri tej priložnosti samo ljudstvo. ne pa stranke. Krščanski so- cialci niso prišli z nikakimi znamenji kake stranke. Delavstvo iz predlinice je prikora- kalo pod slovensko trobojnico, delavstvo iz tovarne za lep ped tablico obrobjeno s slo- vensko trobojno barvo in napisom: „Zi- vela splošna in enaka volivna pravica“. Tudi sicer je bilo opaziti mnogo tablic s primernimi napisi. Veliki cesarja Jožefa trg je bil kmalu natlačeno poln. Množice so segale do Mahrove hiše in dalje do ko- stanja na bivšem gimnazijskem dvorišču. Lahko se računa, da je bilo navzočih 10.000 oseb. Nekolike je resilo z neba, toda množica se zato ni zmeñila in je še vedno naraščala.

Ustavljen promet električne cestne železnice.

Upraviteljstvo električne cestne želez- nice ni imelo niti najmanjšega ozira na to zbrano množico in je hotelo, da bi vozovi vozili skozi gosto natlačeno množico. Mno- žica je zahtevala, naj opusti to brezozirnost, a vozovi so vozili dalje. Zahteva množice je bila vedno glasnejša, a znani revizor

Podreberšek je zavihtel iz voza električne železnice volovske žile ter je pričel mahati po ljudeh. Množica je dvignila dežnike — v hipu je bil voz ustavljen in razbite vse šipe. En voz je pobegnul nazaj. Tudi Predreberšek je bil krvav po obrazu. Župan Hribar, ki je tudi došel k manifestaciji, je telefoniral upraviteljstvu električne cestne železnice, da ustavi za dobo manifestacije promet, kar se je tudi zgodilo. Nato je nastal mir, ki se ni tekom manifestacije niti najmanj kalil.

Shod.

Shodu je predsedaval Tokan. Z govornike je bil napravljen na trgu oder, a vsled ogromne množice so govorniki morali v dvorano „Mestnega Doma“, odkoder so množici govorili skozi okno.

Prvi je govoril sodrug Etbin Kristan, ki navaja običajne dokaze za splošno in enako volilno pravico ter nadaljuje: Ljudstvo protestira proti trditvi, da še ni zrelo in da ne zasluži pravice. Tu izjavljamo, da v tej državi ne bode miru, dokler volilna pravica ni splošna in enaka. S tem, da ste ustavili delo, manifestirate svojo moč. Danes ob pol 12 uri svarimo takozvane merodajne faktorje, naj se ne igrajo s pravicami tega ljudstva. Ljudstvo je dosedaj vse storilo, da mirno ostane pri demonstraciji. Tudi danes hočemo biti mirni. (Odobranje.) S tem pokazemo toliko prezirano kulturo ljudstva, ki ravno s tem nastopom pokaže, da je zrelo. Če bi se mogel iz vseh grl dvigniti en glas in bi ga mogli poslati gori na Dunaj pred parlament, bi se glasil: Svarimo vas, dokler je še čas!

Govori o revoluciji na Ruskem ter pravi: Ne želimo revolucije v Avstriji, ampak mir, dokler je mogoče. Če pa naredo mirni boj nemogoč, to slovensko ljudstvo pokazalo, da zna govoriti po rusko. Se danes bomo potrpežljivi in bomo marširali brez glasu, tiho in mirno. Ta mir in tišina pa bode zgovorna in dokazuj važnost naše manifestacije. Če se pa naša dobra volja ne bo upoštevala, moramo biti pripravljeni na vse za splošno in enako volilno pravico.

Gospod Ivan Kregar je izjavil: Kot član izvrševalnega odbora „Slovenske ljudske stranke“ izjavljam v ime „Slovenske ljudske stranke“, da bo ta vedno zastopala za koristi slovenskega ljudstva. „Slovenska ljudska stranka“ stala bo vedno v prvi vrsti v boju za splošno, enako in tajno volilno pravico. Cenjeni zborovalci! Sprejmite to izjavo na znanje in kličem vam: Živela splošna in enaka volilna pravica!

Dr. Triller pravi, da ga je izvrševalni odbor narodno napredne stranke poblastil, da ga zastopa na današnjem manifestacijskem shodu; to pa „v dokaz, da tudi naša stranka iskreno in brezpogojno priznava opravičenost apela organizovanega avstrijskega delavstva (Klici: Ker morate, ste prisiljeni!) na centralni parlament za vpeljavo splošne in enake volilne pravice.“ (Klici: Dr. Tavčar!) On da je „za svojo osebo“ do dna duše prepričan, da je ta akcija združenega delavstva kulturni boj v najlepšem pomenu besede. Izreka dve želji svobodomiselnega množanstva: Delavstvo naj nikdar ne pozabi, da se nahajajo proletarci trpinici ne le med stanoviti, temveč tudi med narodi in da je eden izmed najbolj stiskanih in tlačanih proletarcev naroda slovenski, kateremu je treba tudi kot takemu pridobiti si najelementarnejših pravic. Tudi v to naj nam ponudi organizovano delavstvo svojo krepko pomoč.

Druga želja je ta, naj bi se ob današnjem boju obstinile proroke besede pisatelja velike francoske revolucije François Mignet a, ki piše: Čim je radikalna preustrojba človeške družbe postala neobhodno potrebna, tedaj je ne more zadrževati nobena sila več; vsak odpor jo le pospešuje. Blagor človeštvu, ako bi ob takim velikem momentu eni rade volje odstopili to, kar imajo preveč pravic, drugi pa bi se zadrževali s tem, kar jim v resnici manjka. Potem bi zgodovinskec ne imel več beležiti krvavih revolucij, temveč le veselo dejstvo, da je postalo človeštvo modro in vsled tega svobodno in srečno. — Tako naj bi bilo in v tem smislu kličem: Slovenskemu delavstvu, borečemu se za svoje pravice: Slava!

Ivan Stefe je govoril v imenu slovenskega krščansko-socialnega delavstva. Dejal je: Neki list je te dni mnogo pisal o terorizmu. Res je: vsi smo terorizirani, a ne po posameznih pristaših ljudskih strank, ampak po terorizmu krivičnih privilegijev. Zato se pa dvigamo, da stremo ta terorizem, da na razvalinah neutemeljenih privilegijev vzide našemu narodu nova, lepša doba. Izdajalci svoje domovine bi bili, če bi ne zbrali poti, po kateri edino more srečnejša, svobodnejša postati vsem nam draga naša domovina: poti splošne in enake volilne pravice. Zato izjavlja: Nas bodete našli vedno v vrstah odločnih borilcev za splošno in enako volilno pravico. Živela skupnost slovenskega delavstva v tem boju!

Govornike so opetovano prekinili govorniki živio klici.

Sklepno besedo je imel sodrug Kristan: Današnji dan bo zapisan z zlatimi črkami ne le v zgodovini organiziranega slovenskega delavstva, ampak celega naroda sploh. V tej zavesti, da je to ves narod, da smo v vrstah armade, ki šteje na stotisoče, gledamo s ponosom v bodočnost, ki prinese sadove naše setve: splošno in enako volilno pravico.

Manifestacijski izprevod.

Po končanem shodu se je manifestacijski izprevod delavstva razvil mimo škofije, po Spitalskih ulicah, Marijinem trgu, Prešernovi ulici, Selenburgovih ulicah, Gradišću, Rimski cesti, po Bleweisovi cesti mimo palače drž. vlade do „Narod. doma“. Delavstvo je korakalo po 4 v eni vrsti, deloma tudi po 6 in po 8. Od prvih, ki so prišli mimo drž. vlade in do zadnje vrste je preteklo rol ure in dve minuti, za Ljubljano torej pač izvanredno velika manifestacija. Vse ulice je napolnjevalo radovedno občinstvo. Posebno številno so bili zastopani tiskarji, ki so korakali pod tablico „Tiskarska organizacija“. Tudi železničarji so bili v sprevidu jako številno zastopani. Delavska deputacija je šla k g. drž. pred. predsedniku, kateremu je izjavila, da je shod na Cesarja Jožefa trgu pokazal, da soglašajo vsa slovenska javnost v zahtevi po splošni in enaki volilni pravici. Gosp. drž. pred. predsednik je obljubil zahteve zborovalcev sporočiti min. predsedniku. Omeniti moramo še, da so gostilne in kavarne imele zaprta okna, tako tudi kavana, na katere verandi ni bilo živega človeka. V kazinskem poslopu je bila baje skrita mečna straža, ki pa ni imela drugega opravka, nego da je prezebala. Pred „Narodnim domom“ se je množica mirno razšla. Tako je ljubljansko delavstvo manifestiralo svojo zahtevo po volilni pravici.

Popoldne je bila v gledališču delavska predstava „Jernej Turazer“.

Tobačna tovarna.

Poročali smo o shodu tobačne tovarne, na katerem je delavstvo soglasno sklenilo, prositi vodstvo tovarne, naj da dne 28. delavstvu prosto. Ker je mnogo privatnih podjetij dalo delavstvu prosto in ker se je počelo tudi z Dunaja, da so železničarji drž. železnice dobili endi vsi, razun onih, ki so neobhodno potrebni prosto, je vsak pričakoval, da bo tobačno delavstvo dobilo prosto za manifestacijo, ki niti v najmanjši meri ni bila obrnjena proti tobačni tovarni. Vse je torej presenetila vest, da je delavstvo dobilo neugoden odgovor.

Naši poslanci so posredovali in dr. Šusteršič je v tej zadevi brzojavil glavnemu ravnatelju. Prišel je včeraj popoldne od generalne direktorije brzojavni odgovor, da ni bilo mogoče pridobiti dovoljenja. Iz tega sledi, da je finančno ministrstvo nastopilo proti praznovanju in da tu torej koga drugega krivda ne zadene.

Socialno demokratično politično društvo je sklicalo v ponedeljek zvečer v areno „Narodnega Doma“ shod, na katerem je Kristan govoril o stališču tovarne. Posledica tega shoda je bila, da so stali včeraj pred tovarno jako številni kordoni delavcev iz drugih tovarn, ki so tobačnemu delavstvu zabranili iti na delo. Delavke so se bale dejanskih napadov. Popoldne je nekaj delavstva prišlo na delo. Naše stališče je jasno. Mi smo bili za praznovanje 28. novembra, čudno se nam pa zdaj, kakaj socialno demokratična zveza tobačnega delavstva ni preskrbela, da bi praznovalo tudi delavstvo drugih tobačnih tovarn in so kakor se čuje, druge tobačne tovarne delale. Gospodje socialni demokrati v tej zadevi niso pokazali preveč odkritosrčnosti.

V včerajšnji seji drž. zbora so dr. Šusteršič in tovariši nujno interpelirali finančnega ministra: V vseh podjetjih v Ljubljani se je delavstvo pripravljalo za današnjo manifestacijo v korist splošne in enake volilne pravice. V ta namen so dala vsa podjetja delavstvu prosto, razven enega podjetja. To edino podjetje je bilo žalibog c. k. r. podjetje tobačna tovarna, ki je bila mnenja da mora delavstvo danes delati, dočim so vsa privatna podjetja dala delavstvu prosto in so rada pristala na delavske zahteve. Ljubljanskega delavstva se je zato polastilo upravičeno ogorčenje, ki lahko privede do komplikacij, za kar bode pa odgovorni, ki delavstvu niso hoteli omogočiti udeležiti se mirne manifestacije. Zato vprašajo podpisani finančnega ministra: Kako more tako postopanje zagovarjati in ako hoče vse storiti, da se v bodoče kaj takega nič več ne zgodi? Sledje podpis.

Za ljudske pravice.

Shod za splošno enako direktno in tajno volilno pravico v Mariboru.

Tudi mariborski Slovenci so priredili slednjič shod za splošno enako in direktno volilno pravico ki se je vršil preteklo nedeljo dopoldne ob 10 uri v „Narodnem domu“. Navzočih je bilo okoli 300 ljudi, med temi tudi nekaj socialnih demokratov. Kanonik dr. Mlakar kot predsednik „Slovenskega društva“, ki je sklicalo shod, pozdravi došle in predlaga izvolitev predsedništva.

Enoglasno se izvolijo: predsednik g. Veras, zastopnik banke „Slavije“; podpredsednik g. Stržina, stavc (soc. demokrat); zapisnikarja gg. Leskovar in Balant (soc. demokrat).

Običajnem pozdravu dá predsednik besedo g. dr. Pipuš.

G. dr. Pipuš opiše v poljudnem govoru zahtevo proletariata, splošno enako in direktno volilno pravico. Direktno in tajno volilno pravico smo že dosegli v nekaterih deželah, tudi splošna volilna pravica ima nekaj podobnega v V. kuriji, samo enake volilne pravice še nimamo. Potem govornik opiše v čem obstoji enaka volilna pravica. Sedaj voli n. pr. v štajerskem deželnem zboru 75 veleposestnikov, ki so vpisani na deželni deski, enega poslanca, 300 000 volivcev pa tudi samo enega. To je krivica! (Sramota!) Različne stranke, ki se sicer imenujejo naprednjašče, uvidijo po potrebnost novega volilnega reda; toda bojijo se za svoje predpravice, zato hočejo z različnimi priveski otežkčiti to zadevo ali ji pa dati tako lice, da bo samo spakedran sedanji velivni red. Eni se smatrajo za boljše ljudi, zato hočejo imeti nekake predpravice. Drugi hočejo dati tistim, ki plačujejo večje direktne davke, tudi večjo volilno pravico. Nato pa ti ljudje nečejo pomisliti, da plačuje delavec dandanes indirektno davke, ki znašajo v Avstriji trikrat več kakor direktni. Izgovor z direktnimi davki je sama sleparija. Volilno pravico imej vsak državljan, zato, ker je državljan. Zakaj se pa inozemcem ne dá volilna pravica, saj tudi plačujejo davke? Ta ugovor je torej popolnoma ničeven.

Krvni davek moramo plačevati hujše, kakor tisti privilegirani stanoviti.

Tudi izgovor, da kdor ne zna brati, naj nima volilne pravice, je podlo govoričenje. Kdo je pa kriv, da ne znajo brati, kakor tisti, ki so sedejaj imeli večino pri vladajoči. N. pr. v celjski okolici se že leta in leta berije za ljudsko šolo in se jim ne da. To je ravno tako, kakor če eden drugemu ukrade denar iz žepa in mu potem pravi, ti nisi moj tovariš, ker nimaš denarja. Sicer smo pa že imeli volitve v peti kuriji, kjer so tudi volili analfabeti.

Od tretje strani se zopet ugovarja, kako bo kmet s svojim hlapcem volil. To je neumnost! Zakaj ne bi kmet volil s hlapcem, ki je z njim iz iste sklade, dela isto delo, mnogokrat počiva na isti slami. Bližje je hlapec kmetu, kakor pa kmet grajščaku.

Volilna pravica je pa tudi dolžnost! Kdor te dolžnosti ne izpolnjuje, škodi sebi in drugim. Mnogoteri sedej ne pošiljajo radi otroke v šolo, ker se brez zavesti in ponosa. Če se mu pa da volilna pravica, bo postal mož, čutil bo odgovornost. Skrbel bo za državo, katere državljan se bo čutil, skrbel bo pa tudi za dobre državljanje, skrbel bo za svoje otroke. Z veseljem bo branil pravice države, katero pomaga tudi on vladati po svojih poslancih.

Kar se dandanes piše od nasprotnikov novega volilnega reda, je samo budalost. Toda v Avstriji lahko tudi takšne budalosti postanejo postava, zato se moramo postaviti v bran in naš klic ne sme prej prenehati, dokler ne dosežemo naše pravice.

Govoru je sledilo burno prizadevanje.

Nato prevzame besedo g. dr. Dimnik. Danes se prirejajo po vsi Avstriji shodi za splošno, enako, direktno in tajno volilno pravico. Kaj je temu vzrok? Žalostni stan delavskega stanu in nenemških narodov ter razmere na Ogrskem. Olje na te tako razburkane valove političnega življenja pa je bila zmaga ruskega proletarijata. Ze pred 25 leti se je začela akcija za to volilno pravico. Če se torej letos ista doseže, obhaja njena misel istočasno petindvajsetletnico. Takrat so Nemci to preprečili, ker so se bali, da izgubijo nadvlado nad nemškimi narodi, ki tvorijo dve tretjini avstrijskega prebivalstva. — Zakaj smo ravno Slovenci za to volilno pravico? Ker smo Slovenci narod delavcev in kmetov. Socialna demokracija je sicer proti Slovencem, toda sedaj pride pečasi do spoznanja, da je nji v korist, če gre ravno ob rami s Slovenci v boj za volilno pravico. V novi parlament bode prišli možje iz naroda, ki bodo skrbeli za narod. Pravico nove volilne postave mora uvidevati vsakdo. Tudi najbolj neumen grof ni

tako neumen, da bi ne uvidel, da 20 grofov ni več vredno kakor 100.000 drugih ljudi.

Tudi temu govorniku je sledilo burno priznanje.

G. dr. Korošec predlaga, da se izreče protizjavo mestnemu zastopu mariborskemu, ki se je v zadnji seji sicer izrekel za volilno pravico, toda z zahtevo, da se osigura nemškemu narodu nekaki privilegij. Ako se to stori, izgube sicer privilegij stanov, toda ne privilegij narodov in miru ne bo kakor do — sedaj. Izginejo naj tudi vsake gospodarske predpravice. Kdo pa dela južni železnici in tovarnarjem dividende, če ne delavec in sicer slovenski delavec.

G. dr. Pipuš predlaga sledečo resolucijo:

Na poziv „Slovenskega društva“ v Mariboru dne 26. listopada 1905 zbrani zborovalci zahtevajo odločno, da se za vse javne zastope, v prvi vrsti za državni zbor nemudoma uvede splošna, direktna in tajna volilna pravica, ki bodi enaka v vsakem oziru. Za določevanje volilnih okrajev bodi odločilno edino le število prebivalstva in po mogočnosti tudi jezikovne meje. Zborovalci hočejo z vsemi silami podpirati vsak za dosego te volilne pravice namenjen boj.

Soc. dem. Stržina predlaga naj se ta resolucija sprejme na to enoglasno, istako tudi predlog gosp. dr. Korošca.

Resolucija se sprejme na to enoglasno, istako tudi predlog gosp. dr. Korošca.

Ob tričetrt 12. uri zaključil predsednik shod s pozivom, naj neustrašeno in brezobzirno nadaljujemo boj za splošno, enako, direktno in tajno volilno pravico.

Manifestacija dunajskega delavstva

za splošno in enako volilno pravico se je pričela včeraj ob 10. uri dopoldne. Vse ceste, ki vodijo proti cesarskemu dvorcu, je policija zaprla. Skoro vse tovarne, prodajalnice in mnogi uradi so bili zaprti. Ob 10. uri dopoldne je otvorilo delavsko manifestacijo 8000 čeških narodnih delavcev, ki so vsi nosili rdečo bele nageljne. V tem sprevidu je bilo veliko čeških, slovanskih in husitskih zastav. Nato je sledil odmor. Med tem je več oseb predrlo policijski kordon, vsled česar je nastala mala zmešnjava, a policiji se je posrečilo množico potisniti nazaj. Ko je zopet nastal red, se je pričel izprevod soc. dem. delavstva. Na čelu izprevoda so nosili preko širine ceste segajočo zastavo z napisom: „Vun s splošno in enako volilno pravico.“ Izprevod se je urejal na Karlovem trgu, četr ure pozneje, ko se je pričel izprevod pomikati dalje, so prvi manifestantje prišli pred parlament. Za zastavo je korakala deputacija 25 mož, ki je imela nalogo iti v zbornice. Delavstvo je bilo v izprevodu urejeno po okrajih in po strokah. Vseh manifestantov je bilo nad 200 000. Ob eni uri je prišlo mimo parlamenta 100.000 manifestantov. Ulice, po katerih se je izprevod pomikal, so ble natlačene radovednega občinstva. Posebno veliko ljudstva je stalo na Ringu. Manifestacija se je razvijala v popolnem redu. Delavska deputacija se je podala v parlament, delavske množice so pa defilirale mimo parlamenta. Predsednik državnega zbora, grof Vetter je izjavil, da je dolžnost zakonodajnega zastopa, ugoditi iz vsih socialnih razredov prihajajočemu klicu po razširjenju volilne pravice. Grof Vetter je izjavil, da mu bo deputacija pač pritrdila, če pravi, da tako globoko sega oče reforme more za oba dela ugodno parlament rešiti le, če more parlament delovati v polnem miru in ne uplivan pri svojem odgovornosti polnem delu. Deputacija naj zaupa dobri volji zbornice, on, predsednik, pa se bo tužil na vso moč, da bo delo zbornice v tej smeri podpiral. Predsednik gosposke zbornice knez Windischgrätz je deputaciji izjavil, da noče prejudicirati kakorkoli stališču gosposke zbornice, to pa lahko reče, da bo gosposka zbornica ne oziraje se na vpliv od zunaj, vršila svojo patrijotično dolžnost. Deputacija je ministrskega predsednika Gautschana nagovorila: „Dolgotrajen boj je bilo avstrijsko delavstvo za splošno in enako volilno pravico. Ta boj je stopil danes v odločilni stadij. Sedanje politične razmere v Avstriji delavstvo ne more več dolgo prenašati.“

Splošna in enaka volilna pravica je neizogibna, to izreka jo danes pred parlamentom in po velikih trgih vseh avstrijskih mest. Gospod ministrski predsednik! Vaša vlada je izjavila, da hoče ustvariti moderno volilno reformo, ki bo odgovarjala zahtevo časa, taka volilna reforma pa more biti le splošna in enaka volilna pravica. Potrpljenje brezpravnih mas je postavljeno

na hudo izkušnjo. Manifestajoči stotisoči so nas po blastili izjaviti, da brez odlašanja predložiti blagevolite voljno reformo Ura odločitve je prišla, ne zamudite zadnjega trenutka Vsaka ura je sedaj dragocena

Ministrski predsednik G a u t s c h je odgovoril, sklicevaje se na zadnje izjave vlade v „Wiener Abendpost“, na izjavo, katere je podal industrielec, v kateri je zavzel stališče napram volivni reformi. Podrobneje se bo izjavil v parlamentu, na poklicanem mestu, tako da bo v najkrajšem času o vladnih namerah popolna jasnost. Trdno je prepričan, da sta red in mir najboljše sredstvi za pospeševanje volivne reforme.

Manifestacija delavstva se je končala šele ob pol 3. uri popoldne. Delavstvo je korakalo mimo parlamenta popolnoma tiho. V Pratu so delavci podrli barako nekega žganjetoda, ker ni bila zaprta. Pred univerzo je zadnji del manifestacnega izpreveda nemško dijaštvo zasramevalo. Nemški dijaki so klicali delavcem „Fej!“

Italijanski dijaki so klicali delavcem „Eviwa“, jugoslovanski „Žvio“. Delavci so igrorirali „Fej“ klice in korakali dalje, ko je bil pa končan manifestačni izprevod, se je par sto delavcev vrnilo ter naskočilo rampo. Delavci so pretepli nemške dijake, ki so morali zapustiti rampo. Nato je neki urednik „Arbeiter Zeitung“ z rampe nagovoril delavstvo, naj se mirno razide. Delavci so mirno sledili pozivu.

Zvečer je bilo na Dunaju 20 delavskih shodov, na katerih se je delavstvu poročalo o večerajšnjih izjavah barona G a u t s c h a. Sprejete so bile resolucije, ki izjavljajo zidovoljstvo z G a u t s c h e v o izjavo, a nezadovoljnost, da bo šele meseca februarja predložil predloge.

Včerajšnji dogodki na Češkem.

V Pragi so napadli delavci Union banko, ki ni bila zaprta. Delavci so metali v banko kamne. Vojaštvo je razkropilo delavce. Demonstracijski izprevod je trajal v Pragi do 2. ure popoldne. Več sto delavcev je pozikovalo vdreti v poslopje ravnateljstva „Buštjehradské železnice“, kjer so zahtevali, da se pridružijo uradniki demonstraciji. Stotnija vojakov je napravila red, generalni ravnatelj Böhm je pa dal uradnikom prosto. Tudi v nekaterih dunajskih bankah v Pragi in industrijskih podjetjih so prisilili na ta način uslužbenca, da so se pridružili demonstracijam. V Lavnu so vdrli na kolodvoru državne železnice v delavnice, kjer so zelo poškodovali stroje in prerezali transmisijska jermena. V kurilnici so razdrli lokomotive in signalske aparate. Več kurjačev in železničarskih delavcev so pretepli od krvi, ker so se ustavljali izgredek. Tudi postajenačelnik je bil težko ranjen. Popolnoma so opustošili restavracije. Popoldne so došli draginci in pehota. Povzročena škoda je jako velika. — V Karlovih Varah je mirno demonstriralo 10 000 delavcev.

V Gradcu.

Gradec. V Gradcu je bilo včeraj jako živahno. Cestna železnica ni vozila. Na trgih ni bilo stojališč prodajalk z živili. Vozili so le vozovi za kruh, mleko in živila. Zaprtih je bilo več trgovin. Ob 11 uri se je pričel izprevod na Francov trg. Udeležencev je bilo približno 20 000. Govoril je dr. Schacherl, ki je naglašal, da prične delavstvo s splošno stavko, ako ne dasta vlada in zbornica ljudstvu splošne, enake, direktne in tajne volivne pravice. Izvoljeno je bilo odposlanstvo, ki je neslo resolucije za splošno volivno pravico namestniku. Graf Cary je izjavil, da je vlada že začela delovati v tem zmislu. Deputaciji je priporočal, naj se delavstvo izogiba demonstracij. Delavstvu je naznanil obč. svetnik Pongratz namestnikov odgovor. Ko je še pozval delavstvo dr. Schacherl, naj se mirno razide, se je množica mirno razšla. Tudi krščansko socialni delavci so odposlali k namestniku odposlanstvo, ki mu je izročilo resolucijo, ki zahteva splošno, enako, direktno in tajno volivno pravico.

Demonstracija v Mariboru

katero je priredila socialna demokracija, se je včeraj vršila popolnoma mirno in v redu. Udeležilo se je je okoli 2000 ljudi. Zbirališče je bilo pred socialdemokratskim konzumpu v magdalenskem predmestju ob 9. uri popoldne. Odtam so korakali soc. dem. v dolgi vrsti, noseči tri rdeče zastave čez dravski most, Gosposko ulico in Tegethoffovo ulico pred okrožno glavarstvo, kjer je izročila deputacija petico delavstva za splošno, enako, direktno in tajno volivno pravico. Okrajni glavar je obljubil, da bo petico izročil na pristojnem mestu. Ko so ta rezultat razglasili navz. čim, podali so se po isti poti nazaj pred konzum, kjer so se mirno razšli. Zvečer ob 8 je bil v Götzovi dvorani soc. dem. shod, kjer so se prebrali od parlamenta došli telegrami in se vnovič demonstriralo za volivno pravico.

28. novembra v Celju.

Celje, 28. novembra 1905. Slovensko in soc. demokratično delavstvo in slovensko obitništvo je danes demonstriralo za splošno in enako volivno pravico. Sprevod broječ nad 600 mož se je mirno pomikal po mestu in se ustavil pred okr. glavarstvom, kjer je deputacija obstoječa iz gg. Rebek, Majcen in Kos šli k okrajnem glavarju nato pa k županu. Glavar baren Apfaltrern in župan Rakusch sta deputacijo prijazno sprejela ter ji zagotovila, da bosta o ljudski zahtevi poročala na višjem mestu, to tem rajše, ker vidita, da ljudstvo dostojno manifestira za svoje pravice. Pred glavarstvom je čakalo razven udeležencev spreveda na vrnitev deputacije nad 1000 ljudstva, ki je z navdušenjem sprejela na znanje poročili gg. Rebeka in Majcena. Sprevod se je potem zopet pomikal naprej po mestu in se razšel pri gostilni „Pri Jelenu“. Ob času spreveda t. j. od 9. do 11. ure dopoldan so imeli slovenski trgovci in obrtniki svoje prostore zaprte. Počivali so tudi slov. odvetniške pisarne. Slovenci so bili pripravljene imeti zaprto cel dan, pa tega niso mogli izvesti, ker so se Nemci temu odločno uprli. Celjska policija je pravtako postopala, zato ni prišlo do najmanjšega nemira. — Slovenski delavci so praznovali ta praznik v svoji društveni gostilni.

Celje, 28. novembra 1905. Nemške tovarne niso pustile svojim delavcem da bi se smeli udeležiti manifestacije. Delavstvo je skrajno nejevoljno nad tako samolastnim in lakomnim postopanjem nemških delodajalcev.

Včerajšnji dogodki po raznih avstrijskih krajih.

V Slavkovo (Austerlitz) je tekle kri. Dopoldne so bili shodi, po shodih so pa šli delavci pred R. d. h. o v e to varno za sladkor, kjer so delali delavci na lastno zahtevo. Demonstranti so vdrli v tovarno, podrli stroje in pometali iz skladišč sladkor na cesto. Došlo je orožništvo, katero so obmetavali kamni, nakar so orožniki streljali. Težko ranjenih je bilo sedem, lahko pa dvajset oseb. Eden je umrl na lico mesta, drugi pa med potjo v Brno. Zvečer so pa pobili judom okna.

V Moravski Ostravi se je izvršila demonstracija mirna. Delali so le v Wtkovitzovih tovarnah za železo, kjer je delalo vsih 14 500 delavcev.

St. Hipolit Tu so prisilili delavci s silo, da so morali prenehati delavci delati v E. b e m ü h l u. Pri tovarni Salzerjevih sinov je stražilo tovarno orožništvo, ki so ga obmetavali delavci s kamni. Orožniki so se morali umakniti delavcem, dasi so se branili z bajoneti in ranili nekega delavca. Izpreveda se je udeležilo 12 000 delavcev.

V Brnu so priredili socialni demokracije in narodni socialci demonstracije za splošno volivno pravico. Trgovine, tovarne in manjše gostilne so bile zaprte.

V Olomucu je bila depoldanska socialnodemokratska demonstracija za splošno volivno pravico mirna. Popoldne so pa okoličanski kmetje in narodni socialisti razuršili Donathov žganjetod Le s težavo je na pravilo vojaštvo red. Zaprti so dvanajst oseb. Demonstrirali so pred stanovanjem poslanca Začeka, kjer so odstranili firmo, pred stanovanjem poslanca Hrubana in pred stanovanjem poslanca Primavesija, kjer so pobili okna.

V Trstu.

V Trstu je izjemoma v Servoli včeraj povsod počivalo delo. Počivali so v Trstu tudi kočjaži in električna cestna železnica. Vozili so le vozovi z zdravniki. Dopoldne je bilo šest shodov, po katerih so priredili delavci izprevod po mestu. Mir ni bil moten. Večja povzeta je stražo orožništvo. Na javnih trgih v Trstu ni bilo včeraj niti ene branjevke. Delavstvo je na shodih sklenilo štrajkati, ako vlada ne predloži volivne reforme Manifestacijskega izpreveda se je udeležilo nad 5 000 udeležencev. Za red je skrbelo 300 rediteljev. Vse vojaštvo je bilo s častniki konsignirano v vojašnicah. Vojaških uniform včeraj v Trstu sploh ni bilo nikjer videti. Policija iz okolice je bila v mestu, v okolici so nastavili orožnike. Popoldne ob 5. uri je Pittoni z balkona društvenih prostorov naznanil G a u t s c h e v o odgovor.

Cesar za splošno in enako volivno pravico.

Predvčerajšnjim je zaslísal vladar bolcanskega župana dr. Perathonerja. Vladar je začel govoriti tudi o razmerah v zbornici. Izjavil je, da upa na ozdravljenje zbornice po splošni in enaki volivni pravici. Vpeljava splošne volivne pravice je potrebna in se ne da več zavleči. Cesar je tudi obžaloval, da tirolski deželni zbor ni v preteklem za-

sedanju rešil izpremembe deželnega volivnega reda.

Napovedan pasivni odpor praških poštnih uslužbencev.

Praški poštni pom. uradniki groze s pasivnim odporom, ako ne bodo izpolnjene njihove zahteve. Imeli so shod, ki ga je pa razpustil vladni zastopnik, ker je zaklical neki udeležene: „Hočemo tudi krasti“.

Nemiri in upori v Rusiji. Vojaški upori.

V S e v a s t o p o l u je bil lahko ranjen pri nemirih 24. t. m. admiral P i s a r e v s k i. Upornim mornarjem so se pridružili 25. t. m. pristaniški delavci. Sevastopoljsko prebivalstvo zapušča mesto. „Nov. Vremja“ poroča, da se je Brestov polk ločil od upornikov. „Rusj“ poroča, da so uporniki izpustili zaprtega poveljnika trdnjave in nekega generala. Vodovod straži vojaštvo. Iz Simseropola je došel v Odeso neki polk, tudi iz Pavlogradska je napotil v Odeso vojaštvo. Ladije so naznanile po signalih upornikom, da simpatizirajo z njimi. Uporniki so razdrali železnico do Inkermana.

„Lokalanzeiger poroča“ iz Peterburga: Vojaški upor v Odesi je pripredal vlado, da se ne more zaneesti na vojaštvo. Iz raznih mest dohajajo poročila o vojaških nemirih. Na poizkus vlade, mobilizirati drugo vrsto donskih kazakov, je došla prošnja, naj se opusti, ker ostanejo potem doma le še starčki in je že tudi ob Donu razširjeno uporno gibanje.

Witte je brzojavil predsedniku kongresa zemstev, da prekašajo sevastopoljski dogodki po svoji resnosti vse dosedanje dogodke. Prosil je, naj vpliva pomirjevalno na kongres. „Novoje Vremja“ poroča iz Sevastopola, da so nastala med uporniki nesporazumljenja.

Za železničarje

je v ruskem preračunu za l. 1906 vstavljenih 15 milijonov rubljev.

Kongres zemstev.

Sklenili so odposlati Witteju odposlanstvo, da predloži kongresove sklepe. Witteju so izrekli zaupnico, Durnovu pa nezaupnico. Odobrili so tudi vse predloge, ki jih je predlagalo predsedništvo. Glede Ruske-Poljske se je izrekel kongres za avtonomijo, za odpravo vojnega stanja in za svobodno porabo poljščine. Predvčerajšnjim so zaprti predsedništvo ravnokar sklenjenega kmečkega kongresa.

Velika stavka v Peterburgu.

V Peterburgu stavka 24 tisoč delavcev. Delavski izvrševalni odbor je sklenil prisiliti peterburške tovarnarje s splošno stavko, da zopet odpro zaprte tovarne. V ta namen hočejo agitirati med mestnim in kmečkim prebivalstvom, med armado in mornarico. Po šlisl. burškem mestnem delu kroži 6 000 oboroženih delavcev, ki pravijo, da hočejo vzdržavati red, a v resnici le branijo revolucionarje proti policiji in vojaštvu.

Upor v azijski Rusiji.

Vladivostoški nemiri so bili resnejši, kakor so jih opisovala poročila. Zažgana je vsa kitajska last in tudi last mnogo drugih inozemcev. General Linevici je izgnal več agitatorjev, ki so došli iz evropske Rusije. Povzročitelje vladivostoških nemirov bo sodilo vojno sodišče. „Rus“ poroča o nevarnem gibanju v Mandžuriji. V Harbinu je zaprtih več častnikov in vojakov. Tudi v Sibiriji je razširjen upor. Pri nemirih v szamarskih zaporih je bilo ubitih in ranjenih več kaznjencev, nekaj jih je pa ušlo.

Izpred sodišča.

Afera Löwy pred sodiščem.

Obtožena je „madama“ Matilda Löwy oderuštva in po § 5 Danes se je obravnava pričela pri tukajšnjem dež. sodišču. Obtožnica ni navzoča, češ, da je bolna na srcu. Sodišče je sklenilo, da se obravnava vendar le vrši. Löwyjeva je bila rojena v Novem Sadu l. 1861., pristojna je v Pečuh, židinja, doslej, kakor pravi obtožnica, „unbeantstättet“. Sedaj biva v Veliki Kanizi. Löwy je imela tolerančno hišo v Ljubljani od leta 1897. do leta 1904. Obtožnica trdi, da je Löwyjeva javne deklice sistematično odirala in izrabljala njihovo lahkomisljenost ter njihov bedni položaj. Dekleta so bila pripeljana v javno hišo iz raznih drugih hš in je bilo takoj pri vstopu priznati 200 do 400 K dolga ali še več, neglede nato ali so dolg res prinesle seboj ali ne. To je bil potem stalni dolg, ki ga je Löwy še zviševala. Takoj pri vstopu se prostitutkam vzeli obleko za izprehod, perilo, kovčke ter jim dali le takozvano salonsko obleko. To je imele namen da se jim onemogoči zapustiti hišo. Od svojega zaslužka so morale prostitutke plačati 234 K za hrano in

stanovanje, od ostalega denarja pa, ki so ga zaslužile, so morale dati polovico Matildi Löwyjevi kot njen zaslužek, druga polovica pa je ostala njim, toda le nominalno, ker so morale s tem plačevati prvotni dolg in pa kupovati od Löwyjeve razne jedi, lišp in obleko in plačevati to 2 do 3krat dražje, kakor pa je to debiti na trgu. Izkoriščenje posebno označuje dejstvo, da niso nikdar prišle iz dolgov, akoravno je večina njih zaslužila 400 - 600 K na mesec in še več. Nikdar niso imele nobenega krajcarja. Kadar so hotele ženske iz bordela, se jim je grozilo, da jih bode policija poslala po odgonu. Tega se se ženske silno bale. Löwy jim je pridržala ves denar in vse boljše obleko. To vse pa bi ne bilo mogoče, ko bi tega ne bil podpiral šef mestne policije Franc Podgoršek, ki je poslal na c. kr. deželno vlado popolnoma enostranske poročilo, hoteč s tem seveda prikriti neznosne razmere v oni hiši. Poročila stražnika Večerina je vrgel v koš, ni več dopustil, da bi opravljal službo v Zvonarski ulici oni stražniki, ki se Löwyjevi niso hoteli ukloniti. Slednjič je dovolil, da so v policijskem zaporu občevali z dekleti osebe Matilde Löwy in jih nagovarjale, naj se vrnejo nazaj. Löwy si je pri tem zaslužila velikansko premoženje, žrtve so pa bile v vedno žalostnejšem položaju.

Zagovornik žid dr. Fischer predlaga, naj se javnost izključi. Sodišče sklene, da se predlogu ne ugodí. Gospod državni pravdnik Trenz pravi, da ta zadeva zanima celo Ljubljano, ki bo videla, kaj se godi v takih hišah. — Nato se prične z zaslišavanjem prič. Povabljenih je 23 žensk, od katerih je došlo le 7, drugih prič je 10, med njimi tudi župan Ivan Hribar. Prebere se izjava Löwyjeve, češ, da vse ni nič res, kar se ji očita, in da je bilo vse dogovorjeno.

Zaslišane so bile dopoldne sledeče priče: Gospod župan Ivan Hribar, mestni ječar Pirh, odgonska paznika Kupfer in Massak, g. Svirgelj, referent v odgoneskem uradu, stražniki Večerina, J. e z e r š e k i n P a l č i č i, ter slednjič prestitutka Jožefa Kotar, ki je v zloglasni hiši imela ime Elvira.

Izpred porotnega sodišča.

Specialist v izprazenju nabiralnikov. V podružnici na Visokem se v cerkvi trije nabiralniki za cerkvene potrebe, katere klučarja skupno odpirata, denar preštejeta in v zapisnik zapišeta. Ko je dne 14. oktobra v zvoniku zvonilo večernice k prazniku ter je bila cerkev odprta je cerkvenika vdova Neža Jelar zaslačila neznanega moža, ki se je plazil okoli nabiralnikov. Ko je čula zveketanje denarja, si je takoj mislila, kaj tujec namerava, povedala mu je to v obraz, potem pa jela na pomoč klicati. Tujec j. brzih korakov zapustil cerkev, a Janez Okorn mu je sledil, ga kmalo došel in prijel, da bi ga privedel k cerkvi nazaj. A tat se mu je izvil in se urno vlegel v cestni jarek. Koj po tem je našel Miha Pikež na tem kraju rute, v kateri je bilo zavezanih 3 K 26 v. dve cele in eno razrezano limanco; denar kakor ruta so kazali sledove lima. Prijeti tat se je izgovarjal, da je hotel v cerkvi le moliti, a kmalo se je izkazalo, da je to 68 let stari France Kottnik iz Konjic, tujemu imetju zelo nevaren človek, ki ni bil nič manje kot 9 krat zaradi tatvine kaznovan, torej tat iz navade. Petkrat je bil kaznovan zaradi kraje iz nabiralnikov, komaj je prišel iz zapora, že je storil enako hudodelstvo. Porotno sodišče v Celju ga je leta 1899. zaradi sličnega slučaja obsodilo na 5 let težke ječe, a vse to ga ni poboljšalo. Porotniki so potrdili njim stavljeno vprašanje, jeli France K o t t n i k poleg mu podtikane krivde tudi tat iz navade in sodni dvor ga je obsodil na pet in pol leta težke ječe.

Požigalka iz maščevalnosti. Včeraj je bila pred tuk. porotniki obsojena Marija Jakolič na tri tedne ostrega zapora. Porotniki so zanikali obtožbo, da bi bila nalašč zažgala v Laborah pri Kranju Staretovo hišo. Potrdili so vprašanje o tatvini.

Umor v Zagorju. Rudar Rak, ki je umoril pri Zagorju nadzornika Detelo, je bil danes pred ljubljanskimi porotniki obsojen na 4 leta težke ječe. Porotniki so potrdili le vprašanje o uboju.

Stajerske novice.

Š Koncert žoštanske narodne godbe v Mariboru dne 26. t. m. zvečer v Narodnem domu je izvenredno krasno uspel. Občinstvo je bilo kar očarano od izvrstnega in preciznega do umetniškega igranja te mlade godbe. Eksaktnost in izurjenost je bila občudovanja vredna. Ta mlada godba se sme brez skrbi kosati z vsako vsjaško godbo. Skandalozen pa je bil obisk! Taka godba bi pač zaslužila natlačeno polne dvorane!

Š Socialdemokratsko zborovanje za splošno in enako volivno pravico je bilo dne 26. t. m. na

glavnem trgu v Mariboru. Zbrale se je kakih 2000 ljudi. Govoril je sodrug B i c h l. V svojem govoru je napadal dunajske kršč. socialce, ki baje zahtevajo, da ima šele tisti volivno pravico, ki je dve leti v dotičnem kraju naseljen. Mariborskega občinskega sveta pa ni napadel, ki je zahteval za Nemce predpravice! Ali je to tista mednarodnost, na katero se sklicujejo socialdemokrati? Mednarodnost mariborskih socialdemokratov diši močno po nemščonacijonalnosti! Na to so razgrnili rdečo zastavo in zapeli: „Das Lied der Arbeit!“ Razšli so se popolnoma mirno. Večina navzočih ni razumela nemškega govora Bichla, ker so zmazni slabo nemškega jezika.

§ **Zdravniška izvedenca pri mariborskih porotnih obravnava**h sta zdravnika dr. L e o n h a r d s t. in dr. K e r n f e l d. Oba izvedenca sta Nemca in govorita zelo slabo slovenski, posebno različnih slovenskih dialektov celo nista zmožna. In ta dva sta izvedenca pri strankah, ki ne znajo besedice slovenski?

§ **Morilec svoje žene obsojen na smrt.** Dne 27. t. m. je stal pred porotniki v Mariboru Štajercev pristaš Franc P l o h l, 30 let star, posestnik v Gaberniku pri Sv. Lovrencu v Slov. gor. Imenovani je umoril, kakor smo takrat poročali, dne 20. avgusta svojo ženo, ko je šla zjutraj k maši s svoje materjo. Mati je jokaje pripovedovala prizor, ko je skočil podivjani mož pred njeno hčer, nastavljal na njo puško in sprožil oba strela v njeno truplo. Ko je že ležala na tleh, ustrelil je še z revolverjem v njo. Smrtno ranjena je živela še toliko časa, da je obudila kes. Zločinec se izgovarja, da je zahteval od žene hišni ključ, ki mu ga pa ni hotela dati, ampak je skočila v njega. Mati umorjene pa to zanika, on je brez vsake besede in poveda ustrelil. Obtoženca zagovarja dr. Haas, ki je prišel oblečen v odvetniški talar in z baretom. To je prvi slučaj pri tukajšnjih porotnih obravnava. V svojem zagovoru je zagovornik grajal, da se ni v Gradcu, kjer je bil Plohl prvič zaslišan, tudi spisal slovenski protokol kakor to zahteva postava. Vsled tega se iz nemškega protokola ne da izpoznati natanko kako je izpovedal obtoženi. Porotniki so potrdili prvo glavno vprašanje ali je obtoženi kriv umora, z 9. glasovi in dostavno vprašanje, ali je to storil zavratno, z 8. glasovi potrdili. Plohl je bil zaradi tega obsojen v smrt na vešala.

§ **V Bistrici** je umrl g. Jakob R o t n e r, dolgoleten poštar in župan, oče č. g. župnika v Pamečah. Velikanski pogreb dne 26. t. mes. je vodil mil. gosp. stolni prošt mariborski.

§ **Mariborske porotne obravnave.** V torek 28. nov. sta bili dve obravnavi: Zaradi uboja je bil tožen G r e g o r S p e s. hlapec v Trnju. Zagnal je v gostilni Jožefu Smogavec v Alpah četrt litra kozarec v obraz in ga hudo poškodoval na obrazu ter mu prerezal oko, da je izteklo. Obsojen je bil samo zaradi prestopka telesne varnosti na 18 mesecev težke ječe. — M a t e j U r a k, delavec v Legnu, je ukradel v gostilni mlinarju Lovrencu Fišinger blizu 700 kron. Obsojen je bil na 15 mes. težke ječe.

Dnevne novice.

Shod zaupnikov. Pri banketu, ki se ga je udeležilo do 400 oseb, je dr. S u s t e r š i č nazdravil cesarju in slovenskemu narodu, g. P o l l a k ljubljanskemu škofu, dekan L a v r e n č i č poslancem, zlasti dr. Susteršiču, dr. K r e k je hvalil nasprotnike, katerih neumnost je naš najboljši zaveznik, dr. L a m p e je nazdravil dvornemu svetniku Sukljetu, kot prvemu kandidatu „Slovenske ljudske stranke“. G. S u k l j e je na to, opiraje se na velikanski shod, povdarjal, da se mu zdi, kot bi nova pomlad prihajala v našo deželo. Poroštvo za gotov uspeh imamo v dveh stvareh: V ljubezni, ki vlada med nami, in v veselju do resnega dela, ki živi v naših zaupnikih. „Slovenski Narod“ je sicer pisal: Susteršič in Suklje bosta za nas največja zabava, ker se bosta neprenehoma grizla. Sodili so nas po sebi. (Veselost.) A 2 leti delava že složno ramo ob rami. — Čut zaupanja in medsebojne ljubezni vlada tudi med poslanci in volivci. Ne za prazne fraze, ampak za resno delo se mi zbiramo. Oni naši nasprotniki, ki poznajo le frazo narodnosti, bi bili najbolj žalostni, če bi se dosegla narodna enakopravnost, ker tisti ne vedo več kaj govoriti. A treba je, da gremo z resnim namenom na delo, da priborimo gospodarskih koristi tudi našim produktivnim stanovom. G. H r i b a r slavi pogumni nastop „Slov. ljudske stranke“, g. K o b l a r govori proti slovenske nemški zvezi, g. T r e v e n iz Idrije kot trgovec izreka zaupanje naši stranki in g. S i l-

v e s t e r j o slavi v navdušeni pesmi. Tako se je končal shod zaupnikov v največje zadovoljstvo vseh udeležencev, ki so šli na dom s krepko nado, da bodo zmagala naša načela!

Manifestacija jeseniškega in javorniškega delavstva za splošno in enako volivno pravico. Včerajšnje manifestacije se je udeležilo do 4000 oseb. Pri „Jelenu“ na Savi se je ljudstvo sešlo. Ondi je govoril gosp. I. N. G o s t i n č a r o pomenu te manifestacije. Imenoval se je potem 75 rediteljev z belimi trakovi za sprevedo in deputacija 5 moških, ki naj bi šla k županu na Jesenicah in Koroški Beli. Nato se je razvrstil sprevedo: na čelu deputacija, potem kakih 60 tovarniških delavk, za njimi pa delavci in kmetje v vzornem redu. Sprevedo je šel iz Save na Jesenice k županu, ki ga ni bilo videti. Navzoči delavstvo pa je odločno zahtevalo župana in ko se je zvedelo čez eno uro, da je skrit pri Ferjanu, so šli delavci ponj. Solzih oči vsled strahu je potem župan K l i n a r sprejel deputacijo delavcev in obljubil, nato delavcem iz balkona, da bo jeseniški občinski odbor vse steril, da se delavcem ugodni in vpelje splošna in enaka volivna pravica, ker so delavci glavna opera jeseniške občine. Ne ve se pa spominjati, da bi bilo to res, kar mu je očitala deputacija, da je bil občinski odbor jeseniški kdaj proti volivni pravici. Sprevedo se je potem nadaljeval na Koroško Belo, kjer je pričakoval delavce ves občinski odbor. Deputacija delavcev je potem izrazila svoje zahteve zbranimu občinskemu odboru, ki jih je vzel na znanje, in obljubil v njih sklepati v prvi prihodnji seji. Ves čas sprevedo so bile trgovine zaprte. Čela manifestacija se je vršila v najlepšem redu.

— **Nadučitelj Levičnik — odlikovan.** Kdo ne pozna vrliga gospoda nadučitelja Jožefa Levičnika iz Železnikov? Ta gospod je dobil zdaj od svetega očeta križec za z-sluge „Pro Pontifice et Ecclesia“. In zato se je lepa slovesnost vršila v Železnikih dne 16. novembra t. l. kot pooblaščenec premil. knezoškofa mu je staro loški dekan izročil zaslužni križec. Poprej pa je imel dekan v cerkvi peto sv. mašo in zahvalne pesem, pri kateri je bilo navzočih mnogo ljudi in pevabljeni gostje. Po službi božji padala se je odlična družba v župnišče. Med navzočimi so bili: g. dr. Vojteh Levičnik, deželne sednje predsednik in nečak slavljencev, učitelj Krener, zastopnik slavnostne rodovine Globočnikov, gg. župniki iz Kropce, Zalega loga, Dražgoš, domača duhovščina. Tam je imel staro loški dekan nagovor do slavljencev ter naglašal njega velike zasluge za vero in cerkev, na polju slovenske književnosti, v javnem življenju, v šoli za krščansko vzgojo otrok. Slavljencem si je za blagor cerkve in države toliko zaslug stekel, da je bil že poprej odlikovan od cesarja z zlatim križcem za z-sluge, zdaj pa je dobil od svetega očeta križec „pro Pontifice et ecclesia“. Dekan mu je potem pripel t križec na prsi, i čestitali so mu navzoči gospodje. Potem je slavljencem pogostil svoje goste v svoji hiši, pri tej priliki so se vrstile slavnosti primerne napičnice. Na mnogaja leta!

— **Šolske vesti.** Za previz. učiteljico v Mokronogu je imenovana gđ. E v g e n i j a T e k a v č i č. Na okoličansko šolo brežiško je imenovana za učiteljico gđ. P a v l a S c h i t n i k.

— **Promet s Trstom.** Tukajšnje postajenačelnstvo nas prosi obvestiti sledeče brzojavno poročilo: Ker so prenapolnjena v Trstu vsa skladišča in tiri, ker so napolnjena z blagom skladišča v prostem pristanišču, se od danes naprej do preklica ne sme sprejemati tovorno blago za Trst izzemšči žive živali in blago, ki se lahko pokvari.

— **Poizkušen umor.** 14. t. mes. zvečer je prišel dminar Franc Durn iz Gradišča pri Vipavi v na gori Nanos ležečo samotno hišo, kjer stanuje posestnica Marija Bajc in njena sestra Antonija Tomažič. Ko mu je šla Bajc pokazat prenočišče, se je Durn z nekim izgovorom vrnil v hišo in hotel tam zadržati Antonijo Tomažič. Ko je prišla Bajc in je ležala Tomažič nezavestna na tleh, se je delal, kakor bi je hotel spraviti k sebi in je rekel, da je našel nezavestno. Durna so zaprli v Vipavi.

— **Na Trati** v poljanski dolini se ustanovi novo mesto za zdravnika; prav umestno je to, ker v celi dolini od Skofje Loke do Idrije ni sedaj nobenega zdravnika.

— **Kmetijsko društvo v Leskovicah** je darovalo 100 K za napravo vodovoda v Krnicah, obč. Oselica.

— **Nevarno obolel** je mornariški kurat g. A n t e Z u p a n v Pulju, priporoča se prijateljem v memento.

— **Avstrijski konzul proti Slovincem.** Pretečeni petek smo imeli v Novem mestu opetovano priliko se prepričati, pod kakim nečuvnim terorizmom vsenemštva v boju proti Slovincem se praktično napram slovenskem življu na tujem avstrijsko ustavno geslo: „V s e m n a r o d o m j e d n a k e p r a v i c e“. Z dopoldanskim vlakom pripelje se cela rednica slovenskega premogokopa iz Westphalena. Oče šestero otročičev z ženo vred. vrača se onemogel, smrtnim kalom iz westphalskih premogokopov nazaj v svojo domovino. Ime mu je Jurij Stepan, pristojen v občino Suhor okr. Crnomelj. Skozi 30 let in med tem 16 let nepretrgano je žrtvoval slovenski delavec svoje moči in zdravje pruskemu molohu. Tekom vseh 30 let je bil le 1 in pol leta doma na dopustu. Zljaj pa je postal re več žrtev svojega težkega poklica, nevarno je obolel in pruska policija ga je pogнала domu. Mož je bil seveda član zavarovalne ustanove, katerim mora po zakonu vsak tak delavec pripadati. Z njegovo onemoglostjo je nastopila pravno veljavna perioda določenih podpor, katerim je mož v svojih zdravih dneh tekom 30 let donesal tribut svojih krvavih žuljev. Če ne ljudomilost, zavzeti bi se morala onemoglega in njegove družine zakonito odkazana pravica. Ali mesto nje, kaj se je zgodilo. Kakor rečeno, policija ga je iztirala v domovino, konsulat pa mu je izrecno velel, da dobi podpore le na pruski zemlji, če pa gre v Avstrijo le v okrožju nemških pokrajin. Da se pa ta ukaz eventualno ne izlorabi, je dobil Stepan posebno p i s m e n o i z k a z i l e, kjer so natančno določena samo nemška glavarstva. Mož se je predstavil tuk. okr. glavarstvu. Od le tu so ga poslali — na policijo. Se le tu na novomeški policiji je lju domila pravica zopet zadobila svoje ime, dali so vsej izstradani družini okrepiča in jesti, popoldne pa se jo potom voza spravili v domovinsko občino. Resnici na ljubo je le še dostaviti, da se je Stepanu na Pruskem pri odhodu izplačalo le 68 mark podpore, katero je pa uboga rodbina seveda kmalo potrošila, tako da so prišli v Novomesto suhi in prazni. Do solz ganljivo je bilo videti ves ta turborni prizor, ta propadli blede obraz možaka, in sestradanih šestero otročičev z ubogo materjo vred. Takov kenec slovenskih izseljencev ni tukaj že nekaj časa sem nič posebnega. Ali nekaj posebnega pa so ti slučaj, iz katerih bi se dali pisati celi tragični romani za našo delavsko ljudstvo iz prazno slovenske dolenske, katerega rodna kri izkrevavi na tujem, doma pa opustošena zemlja čaka pluga slovenskega oratarja.

Ljubljanske novice.

Ij **Ljubljanski občinski svet** ima jutri izredno sejo. Med drugim je na dnevnem redu: o prizivu tvrde I. Levčeve in dr. proti sklepu obč. sveta z dne 26. sept. t. l. v zadevi pobiranja divjega kostanja po mestnih drevoredih; o županovih nasvetih gledenajetja posojila za stavbo novih mestnih šol; o županovem nasvetu v zadevi posojila za prispevek k treškom osuše vanja barja; o prošnji Josipa Dacarja za prispevek k zgradbi škarpe za vrtu pri njegovi hiši v Strelških ulicah št. 6; o zgradbi tržnice v Ljubljani; poročilo o prošnji delavstva c. kr. tabačne glavne tovarne za posredovanje pri c. kr. gen. ravateljstvu na Duunaju v raznih zadevah, tičočih se delavnih razmer v tej tovarni; poročilo o županovih nasvetih glede oddaje službe II. mestnega komisarja, koncipista in konceptnega praktikanta.

Ij **Nadvojvoda Jožef Ferdinand** je imeovan za poveljnika 93 pešpolka v Olemucu.

Ij **Umrl** je včeraj četrtošolec Martin Ojstriš — Velepoštovani rodbini naše iskreno sožalje.

Ij **Javna vinska pokušnja v tukajšnji deželni vinski kleti pod kavarno „Europa“** bo nocoj, v sredo, od 7—9. ure.

Ij **Katoliško mladeniško društvo** je priredilo 26. t. m. svojim prijateljem jako prijeten zabaven večer. Pod predsedstvom preč. gosp. Stroja to društvo vidno napreduje tako po številu članov, kakor tudi po zunanjih nastopih. Pevci se nam zapeli ta večer tri mične pesmice. V izbornem govoru nam je preč. g. prof. dr. J. G r u d e n pojasnil pomen prireditve mladenškega društva in njegov pomen v javnem življenju. Nato so vrli mladeniči uprizorili znano igro „R e p a r j i p r i M a r i j i K u l m s k i“. Vsi se dobro pogledili svoj naloge, najbolj pa so nam ugajali Otmar (Plut), Bogomil (Kozelj) in Dmež (Kavčič). Po igri se je vršila prosta zabava. Občinstva je bilo polna dvorana, med drugimi smo opazili tudi mil. g. generalnega vikarja in prelata

Flisa, stolnega kanonika dr. C e k a l a in več drugih gospodov. Naj bi nas društvo kmalu zopet razveselilo s kako prireditvijo.

Ij **Begunec prisilne delavnice v Ljubljani.** Franc Zidar, 26 let star delavec, pristojen v mirne na Dolenskem, je po svojem zločinskem življenju vredni naslednik nam znanega Karola Stamcarja. S tem je vse povedano in prenehvaležno bi bilo, da bi sledili celi porotni obravnavi zoper njega. Eno dejanje kot drugo je pretkano izpeljana tatvina in goljufija, tu z večjo, tam z manjšo škodo. Sicer pa, kakor pri Stamcarju tudi pri njem je gotovo največ še takih zločinov, ki ostanejo zunaj dvorane porotnega sodišča. Omijimo se torej le na njegovo površno sliko. Zidar je po največ znan kot delomrzni potepuh, že večkrat kaznovan, po „izvoljenem“ poklicu tat iz navade in goljuf najbrže tudi iz navade. Bil je v prisilni delavnici in sicer z enim oddelkom na Jesenicah pri zgradbi železnice. Delo mu je mrzilo in ker „ni nemškega znal“, kakor se zagovarja, je dne 4. julija ubežal po svetu, najbrže, da se „nemškega priučil“. Dočim je Stamcar „delal“ na severovzhodu, držal se je Zidar ponajveč na jugozapadu po Belikrajini. Na Dolenskem baje ni „delal“ dalje kot do Uršnih Sel pri Toplicah. Zato pa si je tam bil večkrat privoščil kak vlom v hiše, od koder je odnesel, kar je pač v naglici dobil. Kakor Stamcar, imel je tudi ta gospod več imen, pod katerimi je poteval. Po največ se je izdajal za Brudarja, in sicer za Jožefa ali Alojzija, kakor je pač nanesele. Ta Brudar iz Rake doma pa je že 10 let odsoten v Westphalski, zato je mislil, da lahko „dela“ na njegov konto. Tudi pod imenom „Hudorovič“ znanih uzmovičev je bil znan, pa le v posebnih slučajih. Če je pisal svojemu „stricu“ Hudoroviču, posluževal se je drugih oseb za pisavo, le „adres“ je sam napravil. To je imelo svoj poseben vzrok: „jaz nisem nič pisal“ se zagovarja. Seveda ima prav, če se po njegovem vzame. Zasluden je bil potom policijske tiralnice št. 14 in 9, iz l. 1905 ali ravno zaradi knjižice na ime Brudar z Rake, se mu ni moglo dolgo priti na sled, dokler se je naposled sam prav po neumnem vdal namesto za Jožeta kakor v knjižici, za Alojzija Bruderja. To pa zato, ker je „Jože Brudar“ ravno takrat zelo pridno „delal“ in goljufal, — Alojzij pa je bil nedolžen kakor France Zidar. Ali ravno to je bila njegova usoda, ki je očesu pravice odkrila sleparstvo prilasteni drugih imen. Sredi meseca oktobra je bil že zopet pod ključem, pod katerim se sedel celih 6 let, pa ne v Mariboru, kakor je on izrecno zahteval, marče bo šel delat družinsko kompanjono Stamcarju v Gradiško, odkoder se vrneti oba zopet nazaj v prisilno delavnico, odkoder sta ušla.

Ij **Vlom.** V noči od 27. na 28. t. m. je vlomil neznan tat v barako pri železniškem prelazu na Dunajski cesti in pokradel za 1 krono drobiža, štiri klobase, škatljica sultan, šport- in drama-cigaret.

Ij **Pogreša** se od 17. t. m. posestnik Andrej Urban čič iz Volč pri Tolminu. Navedenec je okoli 60 let star.

Ij **Tatvine.** Posestnikoma Josipu Tomcu in Blažu Steletu je bilo pokradenega iz kozolca vsakemu za 8 kron sena. — Hlapec Antenu Heinricherju je bil ukraden v neki gostilni zavitek, v katerem je imel novo srajco in spoznje hlače, vredne 3 K 20 h. Tat je znan. — Pestrežnici Barbari Uraničevi sta bili v noči od sobote na nedeljo ukradeni iz mostova v Gradišču št. 11 dve ženski jopi, vredni 7 kron, in predpasnik, vreden 3 K. Tat je dosedaj še neznan. — Skladiščniku Jakobu Hutterju je bilo v soboto popoldne ukradenih iz nezaklenjene miznice 30 K. Osumljenec se je v osebi nekega vajenca aretoval.

Ij **Pet kron izgubil.** V soboto poneči je na Marjinem trgu delavec Ignacij Starovnik tako razgrajal, da ga je moral policijski stražnik opomniti na nočni mir. — Starovnik je stražniku rekel, da je jezen, ker je izgubil pet kron, in jih ne more najti. Izgubljeni denar mu je pomagal iskati potem tudi stražnik, ker pa oba denarja nista našla, je pričel Starovnik stražnika psovati z raznimi najlepšimi psovkami. — Ko mu je stražnik napovedal aretacijo, se je Starovnik vrgel na tla in še bolj vpil. Le s težavo in s pomočjo drugih, ga je stražnik spravil na stražnico. Starovnik se bo zagovarjal zaradi žalenja javne straže.

Ij **Trpinčenje živali.** V soboto popoldne je nekdo brez vsakega vzroka ustrelil na sv. Petra cesti na nekega mačka in ga tako obstrelil, da je uboga žival poginila šele drugi dan. Storilec je znan.

Ij **Zabavni večer pevskega zbora „Glasbene Matice“**, ki se vrši v soboto, dne 2. decembra, ob pol 8. uri zvečer v veliki dvorani „Narodnega doma“ utegne postati, sodeč po zanimanju, ki ga kaže občinstvo že sedaj, zelo dobro obiskan. Laška zabavna večera sta se občinstvu zelo priljubila, tako da je bila pri zadnjem zabavnem večeru velika dvorana „Narodnega doma“ popolnoma zasedena. Saj pa tudi na

takem večeru vsakdo lahko preživi nekaj veselih in kratkočasnih uric. Tega zabava godba, drugega zanima petje, ta pričakuje komičnih nastopov, oni zopet burke, večina pa seveda končne točke — plesa. Za kakovost pijače in jedil nam je porok gostilničar g. Bogovič, kateri je ob takih prilikah še vedno zadovoljil občinstvo. Za točno postrežbo bo zadostno preskrbljeno. Spored zabavnega večera prinesemo pr. hodnjič. za danes omenimo samo, da se bo veselilni odsek pevskega zbora vsestranski potrudil, da zadovolji udeležence.

Spor s Turčijo.

Z Dunaja poročajo, da je sultan voljan ustreči zahtevam vevlasti, kar je naznanila turška vlada avstrijskemu poslaniku Sultan je zahteval, naj preneha z operacijami mednarodno brodovje, ki je priplulo v Mitilene. 400 mož je zasedlo carinski urad in druge točke v mestu. Turško vojaštvo je v svoji vojašnici, katere stražijo avstrijski vojaki. V mestu je mir.

„Lokalanzeigerju“ poročajo iz Plovdiva • upornem gibanju med carigrajskimi turškimi mornarji in častniki.

Telefonska in brzojavna poročila.

Gorica, 29. nov. Vse trgovine so bile včeraj zaprte. Delavci so priredili majhen spreved z rdečimi zastavami. „Furlanska ljudska stranka“ je na shodu sklenila resolucije za splošno enako volivno pravico in za garancijo posestnega stanja vsake na rodnosti.

Trst, 29. nov. V Piranu, Poreču, Pulju, Zadru, Tridentu je včeraj dele počivalo. V Piranu so v gledišču prečitali brzojavko o Gautschevem govoru. Takoj je bila razsvetljava po mestu in godba je igrala sprevedu. V Poreču se demonstranti šli v deželno palačo, kjer so zahtevali, da se uradi zapró. Asesor Keržič je rekel, da ni takega sklepa dež. odbora; bilo je mirno. V Pulju je demonstriralo 4000 oseb. V Tridentu so pobili šipe v gimnazijskem poslopju in zahtevali sklep šole.

Gradiška, 29. nov. Vse velike delavnice tu in v okolici so včeraj stale. Občinski svet se je pridružil zahtevi za splošno in enako volivno pravico.

Maribor, 29. nov. Tu so bile včeraj trgovine odprte. Izvoški niso vozili

Trbovlje, 29. nov. Nad 2000 delavcev se je včeraj udeležilo manifestacije za splošno in enako vol. pravico. V lepem redu, z dvema godbama so priredili obhod v Trbovlje. Trgovine so bile vse zaprte. Zvečer so imeli delavci v raznih gestulnah shode.

Kropa, 29. novembra. Shod za splošno in enako volivno pravico se je vršil ob veliki udeležbi in lepem redu. Na shodu govori, petje, velike navdušenje. Tudi v Kamni gorici shod ob obilni udeležbi.

Soštanj, 29. novembra. Tu je včeraj vse mirovalo. Tovarne, trgovine, obrti so bile zaprte. Prebivalstvo je pred občinske pisarno demonstriralo za splošno in enako volivno pravico.

Dunaj, 29. novembra. V včerajšnji seji je sklenil krščansko socialni klub soglasno da vztraja na zahtevi splošne, enake in direktne volivne pravice pod pogoji petletnega stalnega bivanja in volivne svobode. Oni, ki še niso pet let v enem kraju, obdrže volivno pravico v domačem kraju.

Peterburg, 29. nov. Brzojavni premet z Moskvo, Kijevom, Rostovom, Odeso, Vilno je pretrgan, ker stavkajo brzojavni uradniki. V Varšavi še delajo.

Peterburg, 29. nov. Tu se še vedno razširjajo govornice, da je v Sebastopolu 6000 upornih mornarjev naskočilo trdnjavo in iz nje obesilo rdeče zastave. Vojaštvo, ki je bilo odposlano v Sebastopol, ni moglo priti tje, ker je bila železniška zveza pretrgana.

Peterburg, 29. novembra. V mornariško ministrstvo so prišla poročila, da se je uprle vse črnomoško brodovje. Stiri bojne ladje so pripravljene za bombardiranje. Uporniki so na velikem bulevardu postavili topove.

Peterburg, 29. nov. Da uduše upor v Sebastopolu hočejo mesto blokirati. Tudi brzojavni uradniki se bodo pridružili stavki svojih tovarišev.

Peterburg, 29. novembra. Minister Durnovo je odstavljen, ker je za Witto-

vim hrptom politikoval na svojo roke. Danes je bilo v stanovanje Durnovo streljano. Napadalca sta pobegnila.

Carigrad, 29. nov. Vevlasti so dobile v zasedenem carinskem uradu v Mitilenah le nekaj sto piastrov.

Zahvala.

Za obilno udeležbo, ob pogrebu našega očeta, oziroma brata in tasta, gospoda

Anton Černivca

izreka najprisrčnejšo zahvalo.

Ljubljana 28. nov. 1905.

2426 **Rodbina Grošel.**

Poslano.*)

V zadnji številki „Jeseniške straže“ me v dveh dopisih iz Dovjega neosnovano napadajo in nekatere točke seje občinskega odbora lažljivo zavijajo, ker pa jaz niti s popravki ne maram biti sotrudnik tega lističa, zato vljudno prosim, naj slavno uredništvo blagovoli v sobotno številko svojega cenjenega lista, sprejeti naslednjo izjavo:

Trditvev „Jeseniške straže“, da bi bil jaz sam ovrgel Zupanov predlog, da se odborniku Winzigu prepove nemško govoriti, ni resnična, res je le, da sem dal predlog na glasovanje, rekoč: „Kdor je za predlog, naj vstane!“, in ker razum Zupana nobeden ni ostal, je bil predlog pravilno odklonjen.

Predlog, naj se Ciril-Metodovi družbi dovoli 100 kron podpore, sem jaz stavil, Zupan je le stavil dodatni predlog, naj se tej družbi zagotovi tudi v bodoče letnih 50 kron.

Tudi predlog glede darila gospodu nadučitelju Jegliču ni izšel naravnost od Zupana; meni je to stvar že nekaj tednov pred sejo opomnil obč. svetnik Ivan Janša, meneč, naj uro kar občinsko predstojništvo pokloni jubilarju, jaz pa sem zadevo prihranil, kakor je pravilno, do odborove seje, in ker je v tem času došla od učiteljskega konvikta prošnja za podporo, omenil sem pri seji, da bi bilo morda bolj umestno, če bi v spomin 25letnice, občina postala pokrovitelj učiteljskemu konviktu z zneskom 200 K. Odbornik Zupan pa je bil mnenja, naj se kupi gospodu nadučitelju zlata ura z verižico, konviktu pa naj se dovoli 20 K podpore.

Glede izprijčeval pač nisem dolžan odgovarjati dovškim dopisnikom „Jeseniške straže“, ker ti gospodje so z svojimi dobrimi nasveti spravili fanta v ječo, sedaj pa bi krivdo radi na mene zavallili. Jaz nisem o Schertzu napravil nikakega izprijčevala in tudi Lakotu ne slabega. Če pa jim sedaj manjka gradiva, naj se pa le zatečejo k „Gabe-ovi Mini“, gotovo jim bo za sto goldinarjev rada povedala ime svojega že pred dobrim letom umrlega otroka.

Dovje, dne 22. novembra 1905.

2432 **Smolej**, župan.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Nova enonadstropna

hiša

z dvema prodajalnama in kletjo za vinsko trgovino **se proda** pod zelo ugodnimi pogoji. 2428 4-2

Pojasnila daje **Fran Vodišek**, gostilničar, Resljeva cesta 22, Ljubljana.

Lepo stanovanje

□ s štirimi sobami in pritliklinami □

se odda

v Wolfvih ulicah šte. 12.

2429 8-1 **Pivovarna Auer.**

2371 III 2 12. januarja 1905.

Gospodu

lekarju Piccoli

Ljubljana.

Prosim, pošljite mi 12 škatljic Vaših **izbornih salmijakovih pastil.**

Veselošpovnanjem

Julija Milischka,

Dunaj XIV./I, Goldschlagstr. 1.

Cena škatljici 20 vin. — Manj nego 11 škatljic, ki stanejo 2 kroni, se po pošti ne pošilja.

POZOR!

Dne 1 in 2. decembra letos bo razprodajal gošpod **Luka Senica**

konkurzno blago

splošnega konzumnega društva

v Spodnji Šiški pri Ljubljani, žganje, špirit, drugo blago ter trg. oprava. 2431 1-1

2430

Marija Ojstriš naznanja v svojem in v imenu svojih otrok vsem sorodnikom, prijateljem in znancem pretužno vest, da je njen srčno ljubljeni sin, gospod

Martin Ojstriš

četrtšolec

danes v torek, ob polu 1. uri ponoči, po kratki in mučni bolezni previden s sv. zakramenti za umirajoče, v 17. letu starosti mirno zaspal v Gospodu.

Pogreb bo v sredo, dne 29. novembra t. l., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Poljanska cesta št. 38, na pokopališče k sv. Krištofu. Svete maše zadušnice se bodo darovale v župni cerkvi pri sv. Petru. Dragega rajnika priporočam v blag spomin in molitev.

V Ljubljani, dne 28. novembra 1905.

Izjava.

Jaz podpisani izjavljam s tem, da sem besede, ki sem jih govoril o g. Mihi Jeraj, posestniku iz Sp. Bernika v gostilni Jožefa Burger izrekel nepremišljeno ter iste iskreno obžalujem. 2425 1-1

Janez Marko

posestnik iz Zg. Bernika št. 106.

Preda se ceno:

Andrej Einspielerjev sloviti „Slovenski prijatelj“, 21 letnikov: 1856—1876; Valvazor, Krajčeva izdaja; Slomškove slovite „Drobtinice“, 20 letnikov: 1846—1865; Wolfow nemško-slovenski slovar; Anton Janežič: Zgodovinski katekizem ali krš.-kat. nauk v zgodovinskih izgledih, 3. zvezki; Karl Faulmann: „Die Geschichte der Schrift“ krasno ilustrovano. Prodajo posreduje in pismena vprašanja rešuje iz prijaznosti **Ivan Bonač**, trgovina papirja v Ljubljani. 2424 3-1

V najem se dá takoj

hiša

v kateri se izvršuje **krčmarska obrt** in in žganjetoč; dalje je v njej **prodajalna** mešanega blaga; istotam se nahaja tudi vsa priprava **žganje kuhe**. — Vse to se odda takoj ali po dogovoru. Hiša je pri farni cerkvi ob cesti na Studencu št. 42, okraj Krško, Dolenjsko. Natančnejša pojasnila pismeno ali na licu mesta. — Naslov: 2427 1-1

Studenc 42, z. p. Radna.

Izjava.

Obžalujem, kar sem žaljivega govorila zoper F. Kokalja iz Rakovnika.

Frančiška Svolfšak

posestnica iz Drage. 2423 1-1

Boj vragu pijanstva! Možje vkup!

Pijanstvo je najdražja strast.

Stane denarja: Na milijone kron se izmeče za opojne pijače na Kranjskem.

Stane življenja: Nebrojno ljudem vzame zdravje; mnogim ubije zdrav um, polni bolnišnice in norišnice. Od 20.—40. leta umrje vsled opojnih pijač vsak 9. mož; od 40.—60. l. umrje vsled opojnih pijač vsak 6. mož.

Ropa mir rodbinam: Potoke solzâ potočijo nesrečne žene; vzdihni na duši in telesu oškodovanih otrok vpijejo proti nebu. — Rodovi preklinjajo pijanstvo svojih brezvestnih roditeljev.

Polni ječe: Velik del zločinov rodi pijani vrag!
Zato s sekiro nad korenino pijanstva!

V abstinenco!

Abstinenca more edina ozdraviti pijači udanega človeka.

Abstinenca edina more prepričati svet, da *alkohol ni pijača, da ni potreben!*

Abstinenca edina more vzgojiti brezozirnih vojakov v boju proti pijanstvu.

Abstinenca je lahka, samo nekaj krepke volje je treba.

Abstinenca je prijetna, oblaži in razvedri življenje!

Nobenega izobraževalnega društva ne bodi brez abstinentnega krožka! Naročajte, berite Piščalko! Prirečajte predavanja o abstinenti! Živela abstinenca! Smrt pijanstvu!

Društvo „Abstinent“.

Borzna poročila.

Ljubljanska

'Kreditna banka' v Ljubljani.

Uradni kurzi dunajske borze 28. novembra 1905.

Založbeni papirji.	Denar	Blago
4% majeva renta	99 85	100 05
4% srebrna renta	99 80	100 —
4% avstrijska krona renta	99 85	100 05
4% zлата renta	118 15	118 35
4% ogrska krona	95 40	95 60
4% zлата	113 95	114 15
4% posojilo dežele Kranjske	99 50	101 —
4% posojila mesta Spljet	100 60	101 60
4% Zader	100 —	100 —
4% bosn.-herc. žel. pos. 1902	100 40	101 40
4% češka dež. banka k. o.	99 75	99 95
4% ž. o.	99 75	100 —
4% zast. pisma gal. d. hip. b.	100 55	101 55
4% pešt. kom. k. o. z 10% pr.	106 15	107 15
4% zast. pisma Innerst. hr.	100 50	101 50
4% ogr. cen. dež. hr.	100 —	100 10
4% hip. banke	100 —	100 40
4% obl. ogr. lokalnih žel. d. dr.	99 50	100 50
4% obl. češke ind. banke	100 25	101 25
4% prior. Trst-Poreč lok.	99 90	100 —
4% prior. dol. žel.	99 50	100 —
3% juž. žel. kup. 1/2%	316 —	318 —
4% avstr. pos. za žel. p. o.	100 70	—

Srečke.	190—	192—
Srečke od 1. 1860 1/2	190 —	192 —
" " " " 1864	298 25	300 25
" " " " tizske	159 —	161 —
" " " " zem. kreditne I. emisije	397 —	303 50
" " " " " " " " II.	297 —	303 50
" " " " ogr. hip. banke	261 —	269 50
" " " " srbske á frs. 100 —	101 —	108 —
" " " " turške	147 50	148 50

Basilika srečke.	24 75	26 75
Kreditne	473 —	483 50
Inomoške	79 —	84 —
Krakovske	91 —	98 —
Ljubljanske	64 —	70 —
Avstr. rud. križa	52 50	54 50
Ogr.	38 —	34 75
Rudolfove	60 —	64 —
Salcburške	72 —	78 —
Dunajske kom.	528 —	539 —

Delnice.	121 10	122 10
Južne železnice	121 10	122 10
Državne železnice	665 50	666 50
Avstr. ogrske bančne delnice	1636 —	1648 —
Avstr. kreditne banke	670 75	671 25
Ogrske	778 —	778 50
Živnostenske	247 —	248 —
Premogokop v Mostu (Brüx)	679 —	680 —
Alpinske montan	532 —	533 —
Praške žel. indr. družbe	2620 —	2630 —
Rima-Murányi	528 50	529 50
Trboviške premog. družbe	283 —	286 —
Avstr. orožne tovr. družbe	584 —	588 —
Češke sladkorne družbe	151 —	154 50

„SLOVENECA“

se prodaja
odslej v naslednjih tobakarnah, ozir. trgovinah:

V Ljubljani:
Bizjak Ivan, Bohoričeve ulice 10; Blaznik Lovre, Stari trg 12; Blaž N., Dunajska cesta 12; Češnovar Lovro, Kolodvorske ulice 33; Kristina Weinert, Južni kolodvor; Elsner Marija, Kopitarjeve ulice 1; Fuchs H., Marije Terezije cesta 14; Kališ Aležij Jurčičev trg 2; Kanc Albin, sv. Petra cesta 14; Kristan Ivan, Resljeva cesta 24; Kuštrin Agneza, na Bregu 6; Mrzlikar Avg., Sodnijske ulice 4; Omeje Terezija, Karlovska cesta 32; Pihler Ivana, Kongresni trg 3; Podboj Ivan, Sv. Petra cesta 101; Saje Anton, Dunajska cesta 19; Sever Marija, Gosposke ulice 11; Sušnik Jospina, Rimska cesta 24; Swatek Jos., Mestni trg 25; Soukal Fran, Pred škofijo 12; Tenente Rud Gradaška ulica 10; Tonich Ivana, Florijanske ulice 1; Velkavrh Antonija, Sv. Jakob trg; Vesel Andrej, Prešernove ulice 20; Vrhovec Ivan, Sv. Petra cesta 52. Grajzar Ivan, Sv. Martina cesta.

Vzgojiteljica

in učiteljica glasovira
želi vstopiti v službo k boljši družini.
Ponudbe na upravništvo „Slovenca“.

Prodajo se nevezani, še dobro ohranjeni letniki 2408 3-3

„Duhovn. pastirja“

in sicer: 1. 1887, 1888, 1889, 1890, 1891, 1892 po 5 kron vsak.
Naslov pove upravništvo „Slovenca“.

Bivši prvi hišni zdravnik v zdravnišču Alland za bolne na pljučih

Med. univ. dr. August Levičnik

naznanja uljudno, da ordinira za nofranje boleznj od 27. t. m. naprej vsak dan od pol 9.—10. ure dopoldne in od 2.—3. ure popoldne (ob nedeljah in praznikih samo dopoldne) v Ljubljani, Sodnijske ulice 3f. 11., prfllilče. 2411 (3-2)

ANTON PRESKER

603 104-73
krojač v Ljubljani, Sv. Petra cesta št. 14

se priporoča preč. duhovščini **duhovniške obleke** v izdelovanje vsakovrstne **duhovniške obleke** iz trepežnega in solidnega blaga po nizkih cenah. Opozarja na veliko **izgotovljene obleke** svoje zalogo posebno na haveloke v največji izberi po najnižjih cenah.

Dobavljat uniform avstrijskega društva železnih uradnikov.

Perje za postelje in puh

912 47
priporoča po najnižjih cenah
F. HITI
Pred škofijo št. 20.
Zunanja naročila se točno izvršujejo.

Učenea

2416 3-2
sprejme za sodarski obrt
IVAN BUGGENIG, cesta na Rudolfovo železnico 5, Ljubljana.

FRAN ŠUSTERŠIČ

mehanična mizarska tovarna

Užmarje nad Ljubljano

se priporoča velecenjenemu občinstvu, ter naročevalcem za izdelovanje vseh v stavbinsko ter pohištveno mizarsko obrt spadajočih predmetov v najsolidnejši izdelavi in po najnižjih cenah.

Obenem priporoča svojo

veliko zalogo raket

ter vseh za mrtvaški oder potrebnih predmetov, ter prevzema naročila na popolno opremljenje mrtvaških odrov in sob.

U obilna naročila se uljudno priporočujoč bilježim velespoštovanjem

2380 3-2

Fran Šusteršič.

Anton Šarc

Ljubljana

Sv. Petra cesta št. 8.

Specialist za opreme

nevest.

Veliko znižanje cen!

Radi zmanjšanja svoje velike zaloge se popolno razprodajo naslednji predmeti:

suknene in svilnene jopice, vse vrste vezenin, bluze, moderci, posamni namizni prtji in servijeti, brisače in platnene premete, kakor tudi ženske srajce, hlače in korzeti, tudi posamni modelski predmeti, perila za dame.

2285 (8)

Prav priporočljiv nakup. ■ ■ Prosim porabite to priliko!

2841 **Novoizšel** 6-5

Stenski koledar za 1906

cena 40, po pošti 45 vinarjev,

Mali skladni koledar za 1906

cena 40, po pošti 50 vinarjev

priporoča založnik

Jernej Bahovec v Ljubljani.

!!Božična prilžnost!!

Presenetljivo!

100 komadov za samo 3 Marke

1 prekrasno pozlačena, precizijska ura, natančno idoča, za kar se 3 leta jamči, 1 moderna svilena kravata za gospode, 3 komadi f. žepnih robcev, 1 eleg. prstan za gospode s ponarejenim zlahtnim kamnom, 1 dulec (ustnik) za smotke iz jantarja, 1 elegantna damska broša, novost, 1 prekrasno žepno toaletno zrcalce, 1 usojat mošnjček za denar, 1 žepni nožek s pripravo, 1 par manjšetnih gumbov, 3 naprsni gumbi, vsi iz double-zlata s patentiranim zaklepom, mičen album s slikami, 5 šaljevih predmetov, ki vzbujajo veliko veselost, 10 kom. najlepših božičnih kart, 1 jako koristno navodilo za pisma, 20 predmetov, potrebnih za dopisovanje, in še raznih predmetov, ki so v domačiji neobhodno potrebni. Vse skupaj z uro vred, ki je sama tega denarja vredna, velja samo 3 marke. — Razpošilja proti poštnemu povzetju, ali če se denar naprej pošlje 2401 3-3

en gros razpošiljalna tvrdka

Ch. Jungwirth, Krakov II.

NB. Za neugajajoče se vrne denar.

Koledar za kmetovalca

spisal držav. mlek. nadzornik J. Legvart.

Prepotrebni ročni zapisnik

za slov. kmet. podružnice, posestnike, trgovce mlekarje itd. itd.

Vsebina: Koledar za leto 1906. Poštne določbe. Živnorejca. Mlekarstvo. Vinorejca. Kletarstvo. Sadržajca. Živino zdravništvo. Važne postave. Zapisnik za knjigovodstvo. Zapisnik za beležke.

Cena močno v platno vezane knjižice z žepnicama K1'80, s pošto K 2.—

Pri naročilu od 10 kom. višje se razpošilja poštne prosto, na kar opozarjam posebno kmetijske podružnice. Naroči se pri založništvu 2402 5-2

Iv. Bonač v Ljubljani.

Gospodična, ki je mnogo let preživela v Ameriki in perfektno govori angleško,

otvori zasebni delavni tečaj

za mlade dame z angleško konverzacijsko. Podučuje tudi angleščino in daje konverzacijske ure.

Več pove iz prijaznosti upravništvo „Slovenca“.

2418 3-2

Mlin se prodaja iz proste roke

na Dolenjskem blizu železn. postaje. Pri mlinu je vodni padec (10 m). Pripravno za napravo kake tovarne. 2078 22-16

Več v upravništvu „Slovenca“.

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanja za izgube pri šrebanjih pri izšrebanju najmanjšega dobitka. — Promese za vsako šrebanje.

Kulantna svržitvev naročil na borzi.

Menjarična dolniška družba

„MERCUR“

1, Wollzeile 10 in 13, Dunaj, 1., Strebelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvarah, potem o kurznih vrednostih vseh špekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni nasveti za dosoga kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih glavnih. 18 150-128

Stanje vlog 31. avg. 1905
čez 11 milijonov kron.

Preje: Gradišče št. 1,
sedaj: Kongresni trg
št. 2, I. nadstr.

Denarni promet 31. avg.
l. 1905 čez 87 milj. kron.

Lastna glavica K 214.843-38.

Najboljša in najsigurnejša prilika za štedenje!

Ljudska posojilnica

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8. ure zjutraj do 1. ure popoldan ter jih obrestuje po $4\frac{1}{2}\%$ brez kakega odbitka, tako, da sprejme vložnik od vsacih vloženihi 100 K čistih 4 K 50 h na leto.

Stanje vlog 31. avg. 1905: K 11.531.564-77. Denarni promet do 31. avg. 1905: 37.419.749-55.

Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštnohranilnične položnice na razpolago.

V Ljubljani, dne 1. septembra 1905.

Dr. Ivan Susteršič, predsednik.

Josip Siška, knezoškofjski kancelar, podpredsednik.

1906 40-22

Odborniki:

Anton Belec, posestnik, podjetnik in trgovec v St. Vidu nad Ljubljano.

Ivan Kregar, svet. trg. in obrt. zb. v Ljubljani.

Greg. Silbar, župnik na Rudniku.

Dr. Andrej Karlin, veleposestnik v Ljubljani.

Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju.

Karol Pollak, tovarn. in pos. v Ljubljani.

Dr. Andrej Karlin, veleposestnik v Ljubljani.

Matija Kolar, župnik pri D. M. v Polju.

Karol Pollak, tovarn. in pos. v Ljubljani.

Francišek Leskovic, hišni pos. in blag. Lj. pos.

Ivan Pollak ml., tovarnar.

Josip Jarc, veleposestnik v Medvodah.

Karol Kauschegg, župnik pri D. M. v Polju.

Ivan Pollak ml., tovarnar.

Županstvo v Sežani.

Razpisuje se s 1. prosincem 1906

služba občinskega tajnika

z letno plačo K 1000 zahteva se kavcije 400 K. Ako dotičnik prevzame tudi cerkveno orglanje plača za to po dogovoru.

Prošnje in tozadevna spričevala vsprejema in daje pojasnila do 22. grudnia t. l.

2406 (2-2)

županstvo v Sežani.

Paris London

Otvoritveno naznanilo.

Slavnemu p. n. občinstvu Ljubljane in okolice si usojam uljudno naznaniti, da sem otvoril

moderno mizarsko delavnico

v Wolfovih ulicah št. 8 v Ljubljani (Ahčinova hiša)

Posebnost! Izdelovanje pohištva v slogu kraljev Ludovika XIV., XV. in XVI. kakor tudi v angleškem slogu.

Prevzemam pa tudi izvršitev vsakovrstnega tudi najfinejšega pohištva in drugih mizarskih del.

Najboljša in najsolidnejša izvršitev. — Dolgoletno delovanje v inozemstvu osobito v Parizu in Londonu mi omogoča zadostiti tudi najrazsežnejim zahtevam p. n. č. naročnikov po zmernih cenah.

Priporočaje se za obilna naročila beležim z odličnim spoštovanjem

2342 6-6

Solidna izvršitev.

Ant. Rojina mizarski mojster.

Zmerne cene.

Žepne rute

zadnje novosti

po nizki ceni.

ANTON ŠARC

Sv. Petra cesta 8.

2419 3-2

Primerna božična darila!

konfekcije za gospode, dečke, dame in deklice
:: :: :: :: se dobe za polovično ceno v

Angleškem :::: skladišču oblek

radi izredno velike zaloge :: :: :: ::

O. Bernatovič
Ljubljana, Mestni trg 5.

2404 (6-3)

Gospodične

katere se želé izobraziti
v šivanju in krojnem risanju

1828 52-23 sprejema
Franja Jesih, Ljubljana, Stari trg 28.

Dobi se tudi
kroj po životni meri.

Najelegantnejše izvršene
obleke
za gospode in dame.

Konfekcija,
solidne cene,
kulantna postrežba
le pri

JOS. ROJINA

Ljubljana.
2179 20-10

920

FIRNEŽ LE IZ KRANJSKEGA LANENEGA OLJA.

PRIZNANO NAJBOLJŠE OLJNATE BARVE.

NAJFINEJŠE TELEFON 154.
BARVE ZA UMETNIKE
DRA. SCHOENFELDA & KO. V DÜSSELDORFU

FINE OLJNATE BARVE ZA
ŠTUDIJE DRA. SCHOENFELDA & KO. V DÜSSELDORFU
(PUŠICA 20 VIN.) — MEČILA,
APARATE, BARVE IN PREDLOGE ZA

ŽGALNO SLIKANJE

VELIKO IZBIRO
LESENIH IZDELKOV
ZA VŽIGANJE IN POSLIKANJE IMATA

SLIKARSKI PAPIR
PLATNO, ČOPIČE
IN VSE DRUGE
POTREBŠČINE

BRATA EBERL

TOVARNA OLJNATIH BARV,
LAKOV IN FIRNEŽEV

MIKLOŠIČEVA CESTA 6
LJUBLJANA.

ČOPIČI. — BRONCE. — KARBOLINEJ. — LIM.

TUZEMSKI IN INOZEMSKI LAKI.

„Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani“

2291 17

Podružnica v CELOVCU.
Kupuje in prodaja
vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu zrebanju.

Akcijski kapital K 2.000.000.—
Zamenjava in ekskomptuje
izrebane vrednostne papirje in vnovčuje
zapale kupone.
Vinkuluje in devinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

J&S Ekskompt in inkasso menlo. 215

Rezervni zaklad K 200.000.—
Daje predujme na vrednostne papirje.
Zavaruje srečke proti kurzni izgubi.

J&S Borzna naročila. 215

Podružnica v SPLJETU.
Denarne vloge sprejema
v tekočem računu ali na vložne knjižice proti
ugodnim obrestim. Vloženi denar obrestuje od
dne vloge do dne vzdiga.

Promet s čekli in nakaznicami.

Izdajatelj in odgovorni urednik: Dr. Ignacij Žitnik.

Tisk „Katoliške tiskarne“ v Ljubljani.